C/2026/5593

6.11.2026

RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUMMISSJONI

tad-29 ta' Ottubru 2026

dwar il-kontinwità operazzjonali u l-linji gwida dwar l-ittestjar tal-istress għall-punti ta' kuntatt nazzjonali fi ħdan il-Mekkaniżmu tal-Unjoni għall-Protezzjoni Ċivili

(C/2026/5593)

IL-KUMMISSJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidrat id-Deċiżjoni Nru 1313/2013/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Diċembru 2013 dwar Mekkaniżmu tal-Unjoni għall-Protezzjoni Ċivili ([1]), u b'mod partikolari l-Artikolu 7 tagħha,

Billi:

(1) Skont l-Artikolu 196(1), il-punt (b), tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE), l-Unjoni għandha tippromwovi kooperazzjoni operazzjonali rapida u effettiva fl-Unjoni bejn is-servizzi nazzjonali tal-protezzjoni ċivili.

(2) L-Unjoni għandha kompetenza ta' appoġġ fil-qasam tal-protezzjoni ċivili, kif stipulat fil-punt (f) tal-Artikolu 6 tat-TFUE.

(3) Il-Mekkaniżmu tal-Unjoni għall-Protezzjoni Ċivili (il-"Mekkaniżmu tal-Unjoni"), stabbilit bid-Deċiżjoni Nru 1313/2013/UE għandu l-għan li jsaħħaħ il-kooperazzjoni bejn l-Unjoni u l-Istati Membri u li jiffaċilita l-koordinazzjoni fil-qasam tal-protezzjoni ċivili sabiex itejjeb l-effettività tas-sistemi għall-prevenzjoni, it-tħejjija u r-reazzjoni għad-diżastri naturali u dawk ikkawżati mill-bniedem.

(4) L-Unjoni rat diversi avvenimenti ta' tfixkil kbir f'dawn l-aħħar snin, b'mod partikolari l-konsegwenzi tal-pandemija tal-COVID-19, il-gwerra ta' aggressjoni tar-Russja kontra l-Ukrajna, it-tfixkil kbir fl-IT fl-2024, il-Maltempata Éowyn fl-Irlanda f'Jannar 2025, u l-blackout tal-2025 fil-Peniżola Iberika. Avvenimenti ta' tfixkil jistgħu jipprevjenu jew idewmu l-funzjonament tas-sistemi tal-protezzjoni ċivili, li jenħtieġ li jibqgħu operattivi 24 siegħa kuljum u 7 ijiem fil-ġimgħa ("24/7").

(5) L-Artikolu 7 tad-Deċiżjoni Nru 1313/2013/UE jistipula li ċ-Ċentru ta' Koordinazzjoni Rispons ta' Emerġenza (l-"ERCC") għandu jiżgura kapaċità operattiva fuq bażi ta' 24/7 u jservi lill-Istati Membri u lill-Kummissjoni fil-kisba tal-objettivi tal-Mekkaniżmu tal-Unjoni. L-Artikolu 3 tad-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2025/704 ([2]) jispeċifika wkoll li kull Stat Membru għandu jaħtar punt ta' kuntatt nazzjonali (NCP) għall-ERCC li jkun disponibbli 24/7.

(6) Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni tat-8 ta' Frar 2023 dwar l-għanijiet tal-Unjoni għar-reżiljenza għad-diżastri ([3]) tappella lill-ERCC u lill-awtoritajiet tal-protezzjoni ċivili fl-Istati Membri u fl-Istati parteċipanti fl-UCPM, fil-mandati rispettivi tagħhom, biex isaħħu l-kapaċitajiet tal-ippjanar tal-kontinwità tal-operat tagħhom. Tispeċifika wkoll li l-mekkaniżmu jenħtieġ li jappoġġa t-twettiq simultazzjonijiet ta' kriżi biex tiġi ttestjata l-kontinwità tal-operat taċ-ċentri tal-operazzjonijiet ta' emerġenza u jaħdem mal-Istati Membri dwar l-azzjonijiet li jittieħdu mit-tagħlimiet li jittieħdu u mir-rakkomandazzjonijiet. L-ittestjar tal-istress taċ-ċentri tal-operazzjonijiet ta' emerġenza madwar l-Ewropa serva bħala l-inizjattiva ewlenija tal-Għan numru 5, intitolat "L-iżgurar ta' sistema robusta ta' protezzjoni ċivili", kif deskritt fil-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-Għanijiet tal-Unjoni Ewropea għar-Reżiljenza għad-Diżastri ([4]).

([1]) ĠU L 347, 20.12.2013, p. 924, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2013/1313/oj.

([2]) Id-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2025/704 tal-10 ta' April 2025 li tistabbilixxi r-regoli għall-implimentazzjoni tad-Deċiżjoni Nru 1313/2013/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar Mekkaniżmu tal-Unjoni għall-Protezzjoni Ċivili u li tħassar id-Deċiżjonijiet ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni 2014/762/UE u (UE) 2019/1310 (ĠU L, 2025/704, 15.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/704/oj).

([3]) ĠU C 56, 15.2.2023, pp. 1-11.

([4]) Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni "Għanijiet tal-Unjoni Ewropea marbuta mar-reżiljenza għad-diżastri: Naġixxu flimkien biex nittrattaw emerġenzi futuri", 8.2.2023, COM (2023) 61 final.

(7) Dawk l-isforzi jallinjaw ma' oqfsa oħra li għandhom l-għan li jsaħħu r-reżiljenza, inklużi l-Istrateġija Ewropea għal Unjoni tal-Preparatezza ([5]) u r-rekwiżiti bażi tan-NATO għar-reżiljenza nazzjonali ([6]). B'mod speċifiku, Azzjoni 51 tal-Istrateġija titlob għall-adozzjoni tal-linji gwida għas-"simulazzjoni ta' kriżi" għar-reazzjoni f'każ ta' emerġenza u ċ-ċentri tal-kriżijiet madwar l-UE.

(8) F'dak il-kuntest, huwa meħtieġ li ssir enfasi fuq il-kontinwità operazzjonali tal-NCPs tal-UCPM u li tiżdied ir-reżiljenza tagħhom, sabiex ikunu jistgħu jibqgħu operazzjonali matul avvenimenti ta' tfixkil, billi jissaħħu l-pjanijiet u l-prattiki ta' kontinwità operazzjonali tagħhom permezz ta' evalwazzjoni sistematika u ttestjar tal-istress.

(9) Barra minn hekk, il-kapaċitajiet ta' reazzjoni li jistgħu jsiru disponibbli għal intervent fuq talba permezz tal-UCPM jistgħu ma jkunux jappartjenu għall-awtorità tal-NCP. L-iżgurar tal-komunikazzjoni mal-entitajiet li jimmaniġġjaw dawk il-kapaċitajiet matul it-tfixkil huwa essenzjali għall-kontinwità operazzjonali tal-UCPM.

(10) L-arranġamenti biex tiġi żgurata l-kontinwità jistgħu faċilment ma jiġux innutati sakemm iseħħ tfixkil. Tfixkil bħal dan mhux neċessarjament jirriżulta minn kriżi jew emerġenzi kbar, iżda jista' jirriżulta minn inċidenti żgħar jew minn kundizzjonijiet traskurati jew subottimali. Sabiex jiġi żgurat teħid ta' deċiżjonijiet infurmat dwar miżuri preventivi u ta' mitigazzjoni, l-ippjanar tal-kontinwità operazzjonali għall-NCP jirrikjedi l-identifikazzjoni tal-kawżi potenzjali ta' tfixkil li jaffettwaw il-funzjonijiet essenzjali tal-NCP ([7]). Barra minn hekk, il-persunal li jaħdem f'xifti jiet 24/7 jiffaċċja sfidi psikosoċjali u ta' benesseri uniċi, inklużi problemi tas-saħħa li jirriżultaw minn xifti jiet ta' billejl, stress relatat max-xogħol, u separazzjoni mill-familja. Jekk ma jiġux indirizzati, dawn il-kwistjonijiet jistgħu jikkontribwixxu għal eżawriment, dawran għoli u nuqqas potenzjali ta' persunal.

(11) L-arranġamenti tal-kontinwità operazzjonali jenħtieġ li jibqgħu effettivi irrispettivament min-natura jew mill-kawża tat-tfixkil, kemm jekk jirriżultaw minn perikli naturali, minn aċċidenti, minn ħsarat tekniċi, minn żbalji umani, minn qtugħ fl-infrastruttura jew fl-utilitajiet, minn nuqqas ta' disponibbiltà ta' persunal fuq skala kbira, minn azzjonijiet intenzjonali jew malizzjużi, inklużi inċidenti ċibernetiċi u attivitajiet ibridi, jew minn kwalunkwe kawża oħra.

(12) Billi jħejju għal tfixkil potenzjali, il-NCPs iżidu l-kapaċità tagħhom li jirrispondu malajr u b'mod effettiv, filwaqt li jimminimizzaw id-durata u l-impatt ta' avvenimenti ta' tfixkil. Dik it-tħejjija mhux biss tiżgura li l-operazzjonijiet ikunu jistgħu jerġgħu jibdew f'perjodu ta' żmien aċċettabbli iżda tillimita wkoll il-konsegwenzi negattivi għall-partijiet ikkonċernati u għall-atturi esterni li jiddependu fuq l-attività tal-NCP u tissalvagwardja l-missjoni u r-reputazzjoni tal-organizzazzjoni.

(13) It-tfixkil li joriġina minn inċidenti ċibernetiċi għandu karatteristiċi distintivi li jistħoqqilhom attenzjoni speċjali; għall-kuntrarju ta' theddid ieħor għall-kontinwità operazzjonali, dan jista' jkun intenzjonat, jista' jippropaga f'sistemi interkonnessi, u jista' jikkomprommetti l-integrità jew il-kunfidenzjalità tad-data u tal-komunikazzjonijiet, mhux biss id-disponibbiltà tagħhom.

(14) Taħriġ, eżerċizzji u aġġornamenti regolari huma fundamentali għal programm effettiv ta' kontinwità operazzjonali. Aktar ma jiġi pprattikat pjan ta' kontinwità operazzjonali ta' spiss, l-organizzazzjoni titħejja aħjar, hekk kif l-eżerċizzji jgħinu biex jiġu identifikati l-lakuni u biex il-persunal jiffamiljarizza ruħu mal-proċeduri. Persunal imħarreġ sew, b'fehim ċar tar-rwoli u r-responsabbiltajiet tiegħu, jaħdem b'mod aktar effettiv matul it-tfixkil. Bl-istess mod, l-involviment tal-partijiet ikkonċernati fl-eżerċizzji jiżgura li jifhmu l-protokolli ta' komunikazzjoni u jkunu jafu x'għandhom jistennew matul avvenimenti ta' tfixkil reali.

(15) L-eżerċizzji, it-testijiet tal-istress u l-inċidenti reali jipprovdu lezzjonijiet siewja. Sabiex jiġi żgurat li l-pjan ta' kontinwità operazzjonali jibqa' validu, jenħtieġ li jiġi aġġornat regolarment biex jinkorpora t-tagħlimiet meħuda mit-taħriġ, l-eżerċizzji, it-testijiet tal-istress, l-avvenimenti reali, u l-avvanzi teknoloġiċi.

([5]) Komunikazzjoni Konġunta lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni dwar l-Istrateġija Ewropea ta' Unjoni tal-Preparatezza, 26.3.2025, JOIN(2025) 130 final.

([6]) Impenn biex tiżdied ir-reżiljenza, maħruġ mill-Kapijiet ta' Stat u ta' Gvern li pparteċipaw fil-laqgħa tal-Kunsill tal-Atlantiku tat-Tramuntana f'Varsavja 8-9 ta' Lulju 2016.

([7]) Eżempji jinkludu aġġornamenti tas-software, bidliet mhux ikkomunikati fid-dominju tal-posta elettronika korporattiva, aġġornamenti mhux ikkomunikati tad-dettalji ta' kuntatt, nuqqas persistenti ta' persunal, jew l-irtirar simultanju ta' porzjon kbir ta' persunal essenzjali, li s-sostituzzjoni tiegħu ma tistax tibda sad-data tal-irtirar.

(16) Meta l-NCP ikun parti minn entità li taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet applikabbli tad-Direttiva (UE) 2022/2555 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ([8]), it-tagħlimiet meħuda mit-test tal-istress jenħtieġ li jitqiesu meta jiġu implimentati miżuri ta' ġestjoni tar-riskji taċ-ċibersigurtà, b'mod partikolari fir-rigward tal-kontinwità tal-operat, il-ġestjoni tal-backup, l-irkupru minn diżastri, u l-ġestjoni tal-kriżijiet.

(17) L-iżgurar tal-kontinwità operazzjonali tal-awtorità nazzjonali kompetenti tal-protezzjoni ċivili jmur lil hinn mill-funzjonament tal-NCP tagħha. Għalhekk, din ir-Rakkomandazzjoni tista' sservi wkoll bħala referenza siewja għall-iżvilupp tal-kontinwità operazzjonali fl-organizzazzjonijiet nazzjonali u fis-sistemi tal-protezzjoni ċivili, f'konformità mal-premessa 7 tad-Deċiżjoni 1313/2013/UE.

(18) Jenħtieġ li din ir-Rakkomandazzjoni tkun komprensiva, u tirrifletti d-diversità tal-istrutturi u l-funzjonijiet tal-NCP madwar l-Istati Membri u l-Istati parteċipanti tal-UCPM. Jenħtieġ li tiġi applikata b'mod flessibbli u adattata għall-mandat, il-kuntest, iċ-ċirkostanzi u l-qafas operazzjonali ta' kull NCP, minħabba li kull NCP għandu karatteristiċi distinti, jopera f'qafas legali differenti, u jiffaċċja sfidi differenti, li jistgħu jirrikjedu approċċi mfassla apposta biex tiġi żgurata l-kontinwità operazzjonali.

(19) Din ir-Rakkomandazzjoni hija bbażata fuq l-eżitu tal-konsultazzjonijiet mal-Grupp ta' Esperti tal-Kummissjoni 24/7 dwar il-Kontinwità Operazzjonali f'Avvenimenti ta' Tfixkil, stabbilit mill-Kummissjoni fl-2025, u jenħtieġ li tkun komplementari għall-istandards u l-linji gwida eżistenti stabbiliti sew relatati mal-kontinwità tal-operat ([9]).

ADOTTA/ADOTTAT DIN IR-RAKKOMANDAZZJONI:

1. DESTINATARJI

Din ir-Rakkomandazzjoni hija indirizzata lill-awtoritajiet nazzjonali kompetenti tal-Istati Membri u tal-Istati parteċipanti fl-UCPM.

L-Istati Membri jistgħu jsibuha rilevanti għal ċentri u entitajiet nazzjonali oħra ta' kriżi li jimmaniġġjaw il-kapaċitajiet tal-UCPM.

2. DEFINIZZJONIJIET

Għall-finijiet ta' din ir-Rakkomandazzjoni, għandhom japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

(a) **"awtorità nazzjonali kompetenti"** tfisser awtorità maħtura minn Stat Membru jew Stat parteċipanti tal-UCPM ([10]) fil-qafas tal-UCPM, kif imsemmi fl-Artikolu 29 tad-Deċiżjoni 1313/2013/UE;

(b) **"punt ta' kuntatt nazzjonali" (NCP)** tfisser punt ta' kuntatt għall-ERCC fi Stat Membru jew fi Stat parteċipanti tal-UCPM li jkun disponibbli 24 siegħa kuljum u 7 ijiem fil-ġimgħa, maħtur f'konformità mal-Artikolu 9(7) tad-Deċiżjoni 1313/2013/UE u l-Artikolu 3(1) tad-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni (UE) 2025/704;

(c) **"funzjonijiet essenzjali"** tfisser l-attivitajiet, l-operazzjonijiet jew is-servizzi tal-NCP li huma fundamentali għat-twettiq tal-mandat u l-missjoni tiegħu u li jew ma jistgħux jiġu interrotti jew iridu jitkomplew f'perjodu ta' żmien qasir u predefinit. Għall-finijiet ta' dawn il-linji gwida, jekk funzjoni tiġix ikklassifikata bħala essenzjali għandu jiġi ddeterminat mill-urġenza li biha trid tiġi rrestawrata wara tfixkil, u mhux biss mill-importanza strateġika, operazzjonali jew istituzzjonali tagħha. Għaldaqstant, funzjonijiet ta' importanza strateġika, operazzjonali jew istituzzjonali li jistgħu jifilħu għal tfixkil jew dewmien fit-tul mingħajr impatt inaċċettabbli ma għandhomx jitqiesu bħala funzjonijiet essenzjali;

([8]) Id-Direttiva (UE) 2022/2555 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Diċembru 2022 dwar miżuri għal livell għoli komuni ta' ċibersigurtà madwar l-Unjoni kollha, li temenda r-Regolament (UE) Nru 910/2014 u d-Direttiva (UE) 2018/1972, u li thassar id-Direttiva (UE) 2016/1148 (Direttiva NIS 2) (ĠU L 333, 27.12.2022, p. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

([9]) Standards internazzjonali: ISO 22301: 2019 (Sistemi ta' Ġestjoni tal-Kontinwità tal-Operat); Id-Direttiva dwar il-Kontinwità Federali tal-FEMA 1 (2017), id-Direttiva dwar il-Kontinwità Federali 2 (2017), iċ-Ċirkolari ta' Gwida dwar il-Kontinwità (aġġornament tal-2018, 2024), l-Analiżi tal-Proċess tan-Negozju u l-Gwida għall-Utent dwar l-Analiżi tal-Impatt tan-Negozju (2019); u l-Linji Gwida ta' Prattika Tajba (2018) mill-Istitut tal-Kontinwità tan-Negozju.

([10]) Dwar l-Istati parteċipanti, ara l-Artikolu 28 tad-Deċiżjoni 1313/2013/UE.

(d) "**persunal essenzjali**" tfisser persunal li jaħdem fl-NCP u li jwettaq jew jappoġġa funzjonijiet essenzjali, persunal li jifforma parti mit-tim responsabbli għall-ġestjoni ta' avveniment li jikkawża tfixkil jew għar-rispons għalih, jew persunal li jaqdi ż-żewġ rwoli;

(e) "**persunal essenzjali skars**" tfisser persunal essenzjali li l-għadd żgħir tiegħu jikkostitwixxi vulnerabbiltà għall-kontinwità operazzjonali f'każ ta' assenza jew indisponibbiltà tiegħu għax-xogħol, peress li jkollu ċ-ċertifikazzjonijiet, l-awtorizzazzjoni tas-sigurtà, l-awtorità, ir-responsabbiltà għat-teħid ta' deċiżjonijiet, id-drittijiet ta' aċċess, l-għarfien, l-għarfien espert jew il-ħiliet lingwistiċi meħtieġa biex iwettaq attivitajiet speċifiċi meħtieġa biex tiġi żgurata l-kontinwità ta' funzjoni essenzjali;

(f) "konġestjoni tal-persunal" tfisser sitwazzjoni li fiha l-kontinwità ta' funzjoni essenzjali tiddependi fuq id-disponibbiltà ta' membru wieħed jew aktar tal-persunal essenzjali skars;

(g) **"kontinwità operazzjonali"** tfisser il-kapaċità ta' NCP li jżomm il-funzjonijiet essenzjali tiegħu jaħdmu — li jinkludu attivitajiet, operazzjonijiet jew servizzi — meta r-riżorsi meħtieġa għal dawk il-funzjonijiet, bħal persunal essenzjali, informazzjoni, servizzi, prodotti, provvisti, dispożizzjonijiet baġitarji, tagħmir, sistemi tat-teknoloġija tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni (ICT) jew rekwiżiti ta' lokalizzazzjoni, ma jibqgħux disponibbli, issirilhom ħsara, ma jkunux jistgħu jintużaw jew jiġu interrotti;

(h) **"pjan ta' kontinwità operazzjonali"** jew **"pjan"** tfisser jew dokument uniku jew ġabra ta' proċeduri għall-kontinwità operazzjonali tal-NCP;

(i) **"avveniment ta' tfixkil"** tfisser inċident jew ċirkostanza li tipprevjeni jew iddewwem b'mod sostanzjali l-eżekuzzjoni ta' funzjoni essenzjali tal-NCP.

(j) **"irkupru"** tirreferi għar-restawr tal-kapaċitajiet operazzjonali, il-faċilitajiet, is-sistemi u r-riżorsi tal-NCP wara tfixkil.

3. RAKKOMANDAZZJONIJIET GĦALL-KONTINWITÀ OPERAZZJONALI TAL-NCPS

3.1. Rakkomandazzjonijiet ewlenin

1. Il-NCP jenħtieġ li jiżviluppa pjan koerenti u komprensiv għall-kontinwità operazzjonali jew sett dokumentat ta' proċeduri li jkopru l-elementi kollha tal-kontinwità operazzjonali. Taqsima 3. It-2 fiha aktar rakkomandazzjonijiet dwar il-pjan għall-kontinwità operazzjonali.

2. L-objettiv tal-ippjanar tal-kontinwità operazzjonali huwa li jiġi żgurat li l-NCP ikun jista' jissodisfa l-funzjonijiet essenzjali tiegħu f'kundizzjonijiet degradati meta jseħħu avvenimenti ta' tfixkil. Bħala tali, l-ippjanar tal-kontinwità operazzjonali għandu jassumi li se jseħħu avvenimenti ta' tfixkil u li l-kundizzjonijiet operattivi normali jistgħu ma jiġux restawrati immedjatament jew, f'xi każijiet, jistgħu ma jiġu restawrati xejn. Jenħtieġ li l-NCP ikun kapaċi jżomm il-funzjonijiet essenzjali f'kundizzjonijiet degradati billi juża proċeduri alternattivi, faċilitajiet alternattivi, kanali ta' komunikazzjoni alternattivi u riżorsi mnaqqsa sakemm terġa' tiġi stabbilita l-kapaċità sħiħa.

3. Matul avvenimenti ta' tfixkil, ir-riżorsi għandhom jingħataw prijorità lejn is-sostenn tal-funzjonijiet essenzjali tal-NCP. Dan jista' jimplika li funzjonijiet mhux essenzjali ma jistgħux jinżammu.

4. L-arranġamenti ta' kontinwità operazzjonali jenħtieġ li jiżguraw il-ġbir, l-analiżi, il-validazzjoni u t-tixrid mingħajr interruzzjoni tal-informazzjoni operazzjonali meħtieġa biex jinżamm l-għarfien tas-sitwazzjoni tal-NCP u jiġi appoġġat it-teħid ta' deċiżjonijiet matul it-tfixkil.

5. Il-persunal imħarreġ huwa r-riżorsa ewlenija biex tiġi żgurata l-kontinwità operazzjonali. Filwaqt li l-pjan ta' kontinwità operazzjonali, l-arranġamenti assoċjati u l-miżuri ta' riżerva jappoġġaw il-kontinwità, fl-aħħar mill-aħħar dan jiddependi fuq il-fatt li l-persunal ikun jista' jieħu deċiżjonijiet u japplika dawn il-miżuri taħt pressjoni.

6. L-ippjanar tal-kontinwità operazzjonali jenħtieġ li jkun ibbażat fuq fehim profond tal-arranġamenti amministrattivi u operazzjonali tal-organizzazzjoni li għaliha jappartjeni l-NCP. Biex jinkiseb dan, il-kollaborazzjoni bejn id-dipartimenti għandha tiġi promossa u ffaċilitata b'mod attiv.

7. Il-NCP għandu jivvaluta s-sorsi potenzjali ta' tfixkil għall-attivitajiet tiegħu. L-enfasi tal-valutazzjoni għandha tkun fuq il-potenzjal ta' tfixkil tagħhom għall-attivitajiet tal-NCP u fuq l-iżvilupp ta' pjan ta' rispons biex tiġi żgurata l-kontinwità tal-funzjonijiet essenzjali.

8. Meta jiġi vvalutat it-theddid għall-kontinwità operazzjonali, jenħtieġ li tingħata attenzjoni speċjali lill-proċessi u l-konġestjonijiet sensittivi għaż-żmien, inkluż:

(a) sorsi uniċi ta' informazzjoni jew informazzjoni magħrufa biss minn grupp limitat ta' persuni, inkluża informazzjoni klassifikata;

(b) tagħmir uniku jew forniturі ta' servizzi uniċi li fuqhom jiddependu l-funzjonijiet essenzjali;

(c) kanali uniċi ta' komunikazzjoni, persuni ta' kuntatt jew dawk li jieħdu d-deċiżjonijiet;

(d) disponibbiltà ta' persunal essenzjali skars.

9. Jenħtieġ li jiġu identifikati u eliminati l-konġestjonijiet fil-persunal, fil-faċilitajiet, fil-komunikazzjonijiet, fis-sistemi tal-ICT, fil-loġistika u fit-teħid ta' deċiżjonijiet. Fejn ma jkunux jistgħu jiġu evitati, għandhom jiġu stabbiliti u ttestjati miżuri xierqa ta' prevenzjoni u mitigazzjoni, inklużi dawk issuġġeriti fit-Taqsima 3.9.

10. Kull tfixkil, eżerċizzju u test tal-istress għandu jidentifika t-tagħlimiet u jwassal għal titjib fl-arranġamenti tal-kontinwità operazzjonali, filwaqt li jsaħħaħ ir-reżiljenza maż-żmien.

11. Għall-fini tal-kontinwità operazzjonali u l-ittestjar tal-istress għall-NCPs fi ħdan l-UCPM, jenħtieġ li jiġu kkunsidrati l-kategoriji mhux eżawrjenti li ġejjin ta' avvenimenti ta' tfixkil. L-Anness I jipprovdi deskrizzjoni ta' kull kategorija.

(a) nuqqas ta' disponibilità ta' bini;

(b) interruzzjoni tal-provvista tal-elettriku;

(c) Interruzzjoni jew falliment tas-sistemi tal-ICT;

(d) nuqqas ta' persunal fuq skala kbira jew nuqqas ta "persunal essenzjali skars".

12. Il-NCP għandu jiżgura l-kapaċità tiegħu li jkompli jopera fil-każ ta' wieħed jew aktar mill-iskattaturi tal-kontinwità elenkati fil-paragrafu 11 hawn fuq.

3.2. **Pjan ta' kontinwità operazzjonali tal-NCP**

13. Kull NCP jenħtieġ li jiżviluppa pjan ta' kontinwità operazzjonali koerenti, komprensiv u bil-miktub, jew sett dokumentat ekwivalenti ta' proċeduri, li jkopri l-elementi kollha tal-kontinwità operazzjonali u li jintegra u jissistematizza r-rispons għat-tfixkil, inklużi miżuri ta' mitigazzjoni u ftehimiet għal intervent immedjat.

14. Il-pjan tal-kontinwità operazzjonali jenħtieġ li jipprovdi arranġamenti alternattivi għall-proċessi essenzjali kollha, speċjalment dawk sensittivi għaż-żmien, filwaqt li jiżgura li dawn ikunu jistgħu jkomplu jekk ir-riżorsi primarji jfallu. Il-backup u l-arranġamenti alternattivi għandhom ikunu kompletament indipendenti. Jenħtieġ li ma jiddependux fuq l-istess riżorsi, bħall-istess bini, sors tal-enerġija, rotta ta' komunikazzjoni, pjattaforma tal-ICT jew fornitur ta' servizzi. Jenħtieġ ukoll li ma joħolqux dipendenzi ġodda li jistgħu jintroduċu aktar riskji ta' tfixkil.

15. Il-pjan tal-kontinwità operazzjonali jenħtieġ li jiġi eżerċitat regolarment f'kundizzjonijiet realistiċi. Il-pjanijiet li ma jkunux ġew ivvalidati permezz ta' taħriġ, eżerċizzji jew testijiet tal-istress jenħtieġ li ma jitqisux operazzjonali. Il-programm ta' kontinwità operazzjonali għandu jinkludi taħriġ obbligatorju regolari għall-persunal essenzjali; ittestjar u eżerċizzji regolari li jinvolvu l-attivazzjoni tal-pjan, u r-rieżami u l-aġġornament sistematiċi tiegħu, filwaqt li jiġi żgurat li l-persunal u l-partijiet ikkonċernati kollha kkonċernati jkunu konxji u mħarrġa dwar l-aġġornamenti.

16. Skont l-istruttura tal-organizzazzjoni, il-NCP għandu jinvolvi fl-iżvilupp tal-pjan ta' kontinwità operazzjonali persunal li mhuwiex direttament involut f'funzjonijiet essenzjali iżda li għandu l-għarfien espert jew l-għarfien meħtieġ biex jappoġġa fehim ġenerali tal-funzjonijiet tal-organizzazzjoni.

17. Il-NCPs jenħtieġ li jikkunsidraw li jaħtru, fi ħdan l-organizzazzjoni tagħhom, funzjoni ta' koordinazzjoni tal-kontinwità ddedikata għall-pjan tal-kontinwità operazzjonali. Skont id-daqs u l-istruttura tal-NCP, il-funzjoni ta' koordinazzjoni tal-kontinwità jenħtieġ li tiġi eżerċitata minn koordinatur uniku, minn tim iddedikat li jlaqqa' flimkien rappreżentanti taż-żoni operazzjonali rilevanti, jew permezz ta' arranġamenti oħra adattati għall-kuntest nazzjonali. Meta jiġi kkostitwit grupp, dan jenħtieġ li jinkludi membri b'għarfien espert fl-oqsma operazzjonali rilevanti għall-implimentazzjoni tal-pjan, bħas-sistemi tal-ICT, il-bini alternattiv, ir-riżorsi umani jew il-loġistika. Ir-rwol tal-funzjoni ta' koordinazzjoni tal-kontinwità jenħtieġ li jkun li tiżgura l-implimentazzjoni konsistenti, ir-rieżami perjodiku u l-aġġornament tal-pjan ta' kontinwità operazzjonali, inkluża l-verifika tar-riżorsi u l-arranġamenti li fuqhom jiddependi l-pjan.

3.3. **Identifikazzjoni tal-funzjonijiet essenzjali**

18. Il-NCP għandu jidentifika l-funzjonijiet essenzjali tiegħu u jistabbilixxi u jżomm inventarju tagħhom. Minbarra l-funzjonijiet relatati mal-UCPM, bħall-ġestjoni tat-talbiet għall-assistenza u l-offerta u l-iskjerament tal-kapaċitajiet ta' rispons tal-UCPM, il-NCP jista' jkollu bżonn ukoll jiżgura l-kontinwità ta' funzjonijiet essenzjali oħra għall-organizzazzjoni. Eżempji jinkludu l-koordinazzjoni mal-awtoritajiet nazzjonali jew reġjonali, il-koordinazzjoni ma' organizzazzjonijiet internazzjonali oħra, il-ħruġ ta' twissijiet pubbliċi, u l-appoġġ għat-teħid ta' deċiżjonijiet ta' livell ogħla.

Għal kull funzjoni essenzjali, il-NCP jenħtieġ li jistabbilixxi objettivi tal-prestazzjoni operazzjonali li jiddefinixxu d-degradazzjoni massima aċċettabbli tas-servizzi matul avvenimenti ta' tfixkil. Tali objettivi jenħtieġ li jinkludu, fejn xieraq, il-perjodu massimu tollerabbli ta' tfixkil, l-objettivi tal-ħin tal-irkupru, it-telf aċċettabbli ta' informazzjoni operazzjonali, il-livelli minimi ta' persunal, id-disponibbiltà tal-komunikazzjoni u l-kapaċità tat-teħid tad-deċiżjonijiet. Dawn l-objettivi għandhom jiggwidaw it-tfassil tal-pjan ta' kontinwità operazzjonali u jiffurmaw il-bażi għall-evalwazzjoni tal-prestazzjoni tat-testijiet tal-istress. L-Anness II fih eżempji ta' objettivi tal-prestazzjoni operazzjonali.

19. Huwa rakkomandabbli li l-funzjonijiet essenzjali jiġu kklassifikati skont il-prijorità tagħhom jew l-urġenza li biha jridu jitkomplew.

3.4. **Analiżi tal-Proċess tan-Negozju u riżorsi ta' riżerva**

20. Abbażi tal-inventarju tal-funzjonijiet essenzjali, il-NCP għandu jwettaq Analiżi tal-Proċess tan-Negozju (BPA) u jiżviluppa soluzzjonijiet ta' riżerva biex jiżgura l-kontinwità tal-funzjonijiet essenzjali tiegħu. Il-BPA għandu jinkludi fehim komprensiv ta' kif joperaw il-funzjonijiet, billi jiddetermina, għal kull funzjoni:

(a) il-kompiti li jiffurmaw il-funzjoni;

(b) it-twaqqit u s-sekwenza tal-kompiti, inkluż id-durata, u l-passi sensittivi għall-ħin;

(c) min iwettaq liema kompitu, inkluż il-profil, l-għarfien espert jew it-taħriġ meħtieġ;

(d) il-fluss ta' informazzjoni, inkluż kif id-data, it-talbiet u l-outputs jimxu bejn l-atturi u s-sistemi;

(e) li jivvalida jew jawtorizza l-proċess(i);

(f) liema riżorsi jintużaw u liema inputs minn atturi esterni huma meħtieġa, inklużi informazzjoni, settijiet ta' data, servizzi, prodotti, provvisti, dispożizzjonijiet baġitarji, tagħmir, sistemi tal-ICT u rekwiżiti ta' lokalizzazzjoni, bħal kumpaniji privati li jipprovdu l-enerġija jew jipprovdu servizzi ta' sigurtà. Għandha tingħata attenzjoni speċjali għal-livell ta' klassifikazzjoni tal-informazzjoni, kif ukoll għall-kmamar u l-apparat użati għall-ġestjoni tagħha;

(g) x'riżultati jirriżultaw mill-funzjoni, inklużi informazzjoni, prodotti jew servizzi speċifiċi, jew azzjonijiet ta' koordinazzjoni, validazzjoni jew awtorizzazzjoni;

(h) liema organizzazzjoni (jiet) esterna/i jew gruppi ta' partijiet ikkonċernati jirċievu l-output (s);

(i) liema dipendenzi u interdipendenzi jeżistu li huma essenzjali għall-operazzjonijiet, inklużi r-relazzjonijiet u l-ftehimiet mal-atturi esterni - l-awtoritajiet ta' Stati Membri oħra u ta' Stati parteċipanti tal-UCPM, operaturi essenzjali tal-infrastruttura, fornituri ta' servizzi, fornituri eċċ. - speċifika l-input jew l-output mistenni;

(j) x'riżorsi ta' riżerva u arranġamenti alternattivi huma disponibbli.

21. Meta jwettqu l-Analiżi tal-Proċess tan-Negozju tagħhom, il-NCPs huma mistiedna jqisu t-tabella fl-Anness III.

3.5. **Prattiki rakkomandati għal faċilitajiet u tagħmir alternattivi**

22. Il-NCP jenħtieġ li jiżgura l-kapaċità tiegħu li jkompli jopera meta l-bini tiegħu jsir temporanjament inaċċessibbli jew mhux utilizzabbli, inkluż l-iżgurar tad-disponibbiltà ta' tagħmir ewlieni.

23. Il-faċilitajiet primarji u alternattivi u s-soluzzjonijiet temporanji għandhom ikunu siguri u jkollhom livell ta' klassifikazzjoni xieraq. Dan għandu jkun proporzjonat man-natura tal-kriżijiet indirizzati u s-sensittività jew il-klassifikazzjoni tal-informazzjoni li tkun qed tiġi ttrattata.

3.6. **Prattiki rakkomandati għall-provvista tal-elettriku**

24. Il-NCP għandu jiżgura l-kapaċità tiegħu li jkompli jopera f'każ ta' qtugħ lokali jew qtugħ mifrux.

25. Il-faċilitajiet primarji u alternattivi, inklużi l-faċilitajiet temporanji, jenħtieġ li jkollhom arranġamenti għall-provvista tal-elettriku li jkunu reżiljenti u li jkollhom sistemi ta' riżerva, sabiex l-NCP ikun jista' jkompli jopera u jipprovdi l-funzjonijiet essenzjali tiegħu matul qtugħ twil tal-enerġija.

26. Il-miżuri stabbiliti għall-NCPs jenħtieġ li jiġu implimentati, fejn rilevanti, b'mod li jkun konsistenti mal-pjanijiet nazzjonali ta' thejjija għar-riskji tal-elettriku stabbiliti skont ir-Regolament (UE) 2019/941 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ([11]) u l-pjanijiet nazzjonali ta' azzjoni preventiva u l-pjanijiet ta' emerġenza stabbiliti skont ir-Regolament (UE) 2017/1938 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ([12]) dwar is-Sigurtà tal-Provvista tal-Gass, kif ukoll mal-arranġamenti nazzjonali eżistenti għall-ġestjoni tal-kriżijiet.

3.7. **Prattiki rakkomandati għas-sistemi tal-ICT**

27. Il-NCP għandu jiżgura li s-sistemi tal-ICT li jappoġġjaw il-funzjonijiet essenzjali tiegħu jkunu affidabbli u reżiljenti. Għandha tingħata attenzjoni speċjali lil:

(a) il-kontinwità tal-aċċess għal bażijiet tad-data, dokumenti u emails, inkluż id-disponibbiltà ta' listi ta' kuntatti aġġornati, il-kontinwità tal-komunikazzjoni mal-ERCC u l-Istati Membri u l-Istati parteċipanti tal-UCPM, u l-kontinwità tas-sistemi ta' pproċessar u ġestjoni għall-ġbir u l-monitoraġġ tal-informazzjoni u r-reġistrazzjoni tal-azzjonijiet meħuda;

(b) l-integrazzjoni tat-teknoloġija, billi jiġu żgurati l-kompatibbiltà u l-interoperabbiltà tas-sistemi essenzjali ma' strutturi remoti u postijiet alternattivi, inkluża l-kapaċità ta' dawk il-postijiet li jikkonnettjaw mas-Sistema Komuni ta' Komunikazzjoni u Informazzjoni f'każ ta' Emerġenza (CECIS) u li jittrattaw informazzjoni klassifikata meta joperaw mill-bogħod; arranġamenti bħal dawn għandhom jiġu vverifikati permezz ta' ttestjar xieraq;

(c) is-sigurtà tal-informazzjoni u l-komunikazzjonijiet, inkluża l-possibbiltà li jiġu stabbiliti konnessjonijiet klassifikati u li jiġu skambjati komunikazzjonijiet klassifikati kemm fil-livell nazzjonali kif ukoll f'dak internazzjonali.

(d) rekords tal-forniturі terzi kollha tal-apparati u s-software użati fl-NCP.

([11]) Ir-Regolament (UE) 2019/941 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Ġunju 2019 dwar it-thejjija għar-riskji fis-settur tal-elettriku u li jħassar id-Direttiva 2005/89/KE (ĠU L 158, 14.6.2019, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/941/oj).

([12]) Ir-Regolament (UE) 2017/1938 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2017 dwar miżuri għas-salvagwardja tas-sigurtà tal-provvista tal-gass u li jħassar ir-Regolament (UE) Nru 994/2010 (ĠU L 280, 28.10.2017, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj).

28. Jenħtieġ li tingħata attenzjoni partikolari lill-inċidenti ċibernetiċi bħala kategorija distinta ta' tfixkil fl-ICT. Il-NCP jenħtieġ li jikkunsidra li jistabbilixxi protokolli ta' koordinazzjoni mal-awtorità nazzjonali taċ-ċibersigurtà, bħala parti mill-arranġamenti usa' tal-kontinwità operazzjonali tiegħu. Tali miżuri jenħtieġ li jinkludu kanali ta' twissija bikrija, protokolli konġunti ta' rispons għall-inċidenti, u l-kjarifika tar-rwoli matul inċident ċibernetiku li jaffettwa l-NCP.

3.8. **Prattiki rakkomandati għar-riżorsi umani**

29. Jenħtieġ li l-NCP jiżgura li jkollu biżżejjed persunal biex jibqa' operattiv f'sitwazzjonijiet ta' disponibbiltà mnaqqsa tal-persunal u li l-persunal tiegħu jkollu l-profili u l-ħiliet meħtieġa.

30. Il-NCP għandu jikkunsidra dan li ġej:

(a) l-iżgurar tad-disponibbiltà ta' persunal bil-ħiliet u l-isfond xierqa, inkluż esperjenza fil-ġestjoni tal-kriżijiet u, fejn applikabbli, l-approvazzjoni tas-sigurtà meħtieġa biex tiġi ttrattata informazzjoni klassifikata. Jenħtieġ li tiżviluppa u timplimenta mekkaniżmi għall-verifika tal-kompetenzi professjonali u tipprovdi programmi komprensivi ta' onboarding u ta' taħriġ kontinwu biex iżżomm u ssaħħaħ il-ħiliet tal-persunal, filwaqt li tiżgura li l-persunal ikun imħejji bis-sħiħ biex iwieġeb b'mod effettiv għall-attivazzjonijiet tal-UCPM. It-taħriġ jenħtieġ li jkopri wkoll il-prevenzjoni ta' tfixkil ikkawżat minn żball uman jew azzjoni malizzjuża, inkluż sensibilizzazzjoni essenzjali dwar iċ-ċibersigurtà u s-sigurtà tal-informazzjoni, bħar-riskju maħluq mill-inġinerija soċjali.

(b) l-għoti ta' taħriġ regolari biex il-persunal jinżamm aġġornat dwar l-arranġamenti ta' kontinwità operazzjonali u dwar l-użu ta' tagħmir u sistemi tal-ICT f'postijiet ewlenin u alternattivi. Għandha tesplora taħriġ addizzjonali għall-persunal tal-NCP fil-ġestjoni ta' diżastri u kriżijiet fit-tul u fl-operazzjonijiet tal-UCPM.

(c) l-iżvilupp ta' pjanijiet biex tiġi żgurata r-rotazzjoni tal-persunal matul emerġenzi fit-tul, inkluża l-ġestjoni tal-kapaċità ta' żieda f'daqqa. Għandha tistabbilixxi gruppi ta' ħidma bi rwoli u pjanijiet ta' suċċessjoni ċari biex ittejjeb il-koordinazzjoni matul il-kriżijiet.

(d) l-istabbiliment ta' arranġamenti tat-trasport sabiex jiġi żgurat li l-persunal essenzjali jkun jista' jilħaq il-post li fih ikun meħtieġ iwettaq id-dmirijiet tiegħu, fejn rilevanti, kemm jekk fis-sit primarju, f'sit alternattiv jew f'unità mobbli.

(e) l-istabbiliment ta' salvagwardji xierqa biex tiġi żgurata l-protezzjoni tas-saħħa u s-sikurezza tal-persunal.

(f) l-iżvilupp ta' pjanijiet għall-benessri tal-persunal li jkopru l-ikel, l-ilma, l-akkomodazzjoni, l-aċċess għall-faċilitajiet tal-NCP u l-appoġġ psikoloġiku biex il-persunal jiġi megħjun jittratta l-istress u l-għeja. Tali pjanijiet jenħtieġ li jipprevedu operazzjonijiet fit-tul f'ambjenti ristretti u jqisu ċ-ċirkostanzi individwali jew personali tal-persunal essenzjali, inklużi l-ħtiġijiet relatati mal-familja fejn rilevanti.

(g) l-istabbiliment ta' politiki dwar il-protezzjoni tad-data u l-privatezza biex jiġi żgurat li l-ippjanar tal-kontinwità jikkonforma mal-protezzjoni tad-data personali matul u wara l-inċidenti.

31. Jenħtieġ li l-funzjonijiet essenzjali jiġu appoġġati minn arranġamenti xierqa għall-kontinwità operazzjonali, taħriġ strutturat u sistematiku tal-persunal fil-kompiti ta' xulxin, u eżerċizzji regolari, sabiex ikunu jistgħu jitwettqu minn diversi membri tal-persunal imħarrġa, u b'hekk jiġu evitati konġestjonijiet tal-persunal. L-ebda funzjoni essenzjali unika ma għandha tiddependi esklużivament fuq id-disponibbiltà ta' membru tal-persunal wieħed.

3.9. **Miżuri ta' prevenzjoni u mitigazzjoni għal kull kategorija ta' avveniment ta' tfixkil**

32. It-Taqsima li ġejja tipprovdi lista indikattiva ta' miżuri ta' prevenzjoni u mitigazzjoni rakkomandati għal kull kategorija ta' avveniment ta' tfixkil. Filwaqt li dawn jistgħu jiġu implimentati b'mod parallel, kull Stat Membru jenħtieġ li jagħżel l-aktar għażliet xierqa u effettivi bbażati fuq il-mandat, il-kuntest, iċ-ċirkostanzi, il-kapaċità tal-NCP tiegħu, l-istruttura tal-qafas operazzjonali u legali tiegħu, u l-kawżi potenzjali tat-tfixkil li jistgħu jaffettwaw il-funzjonijiet essenzjali tal-NCP tiegħu. Il-lista mhijiex maħsuba biex tiġi applikata bis-sħiħ simultanjament, peress li, f'xi każijiet, l-implimentazzjoni ta' miżura waħda tista' tkun f'kunflitt mal-applikazzjoni ta' miżura oħra jew tirrikjedi investiment eċċessiv.

33. Miżuri rakkomandati ta' prevenzjoni u mitigazzjoni biex jiġi indirizzat in-nuqqas ta' disponibbiltà tal-bini:

(a) distribuzzjoni ġeografika tal-NCP f'żewġ ċentri ġeografikament separati jew aktar li joperaw simultanjament, li jipprovdu appoġġ reċiproku ta' backup u overflow lil xulxin.

(b) rilokazzjoni għal bini alternattiv ġestit mill-awtorità tal-NCP

(c) trasport irranġat minn qabel għall-persunal essenzjali lejn bini alternattiv (inkluż f'kundizzjonijiet ħżiena tat-temp)

(d) xogħol mill-bogħod (li jinvolvi l-flessibbiltà tal-kompiti li jistgħu jitwettqu barra mill-post fiżiku tal-NCP).

(e) unitajiet mobbli ta' kmand u kontroll li jistgħu jospitaw temporanjament il-persunal essenzjali mill-NCP.

(f) attivazzjoni ta' arranġamenti amministrattivi ma' awtoritajiet oħra biex jużaw il-bini tagħhom

(g) devoluzzjoni

34. Miżuri rakkomandati ta' prevenzjoni u mitigazzjoni biex jiġi indirizzat il-qtugħ tal-elettriku:

(a) attivazzjoni ta' ġeneraturi u Provvisti tal-Enerġija Mingħajr Interruzzjoni (UPSs).

(b) arranġamenti u ftehimiet ta' provvista tal-fjuwil ta' prijorità mal-fornituri.

(c) l-awtonomija tal-enerġija u s-sorsi alternattivi tal-enerġija għall-funzjonijiet essenzjali.

(d) il-massimizzazzjoni tal-kapaċità tal-enerġija disponibbli.

(e) rilokazzjoni għal bini alternattiv ġestit mill-awtorità tal-NCP bi provvista ta' elettriku garantita

(f) xogħol mill-bogħod minn bini bi provvista garantita tal-elettriku

(g) unitajiet mobbli ta' kmand u kontroll li huma awtosuffiċjenti f'termini ta' elettriku

(h) attivazzjoni ta' arranġamenti amministrattivi ma' awtoritajiet oħra biex jużaw il-bini tagħhom bi provvista tal-elettriku garantita

(i) devoluzzjoni

35. Miżuri rakkomandati ta' prevenzjoni u mitigazzjoni biex jiġi indirizzat il-qtugħ jew falliment tas-sistemi tal-ICT:

(a) ridondanza

(b) backups regolari u siguri tad-data, inklużi kopji mhux fuq il-post u offline

(c) sistemi, pjattaformi u kanali ta' komunikazzjoni alternattivi tal-ICT

(d) timijiet ta' appoġġ tal-ICT ta' emerġenza jew unitajiet ta' rispons tekniku on-call

(e) proċeduri ta' rispons għal inċidenti ċibernetiċi kkoordinati mal-awtorità nazzjonali taċ-ċibersigurtà.

(f) kopji offline ta' listi ta' kuntatt essenzjali, proċeduri ewlenin u dokumenti operazzjonali

(g) unitajiet mobbli ta' kmand u kontroll b'aċċess għal sistemi tal-ICT primarji u ta' riżerva

(h) rilokazzjoni għal bini alternattiv ġestit mill-awtorità tal-NCP b'aċċess għal sistemi ta' ICT primarji u sekondarji

(i) attivazzjoni ta' arranġamenti amministrattivi ma' awtoritajiet oħra biex jużaw il-bini tagħhom b'aċċess għal sistemi ta' ICT

36. Miżuri rakkomandati ta' prevenzjoni u mitigazzjoni biex jiġu indirizzati l-assenza tal-persunal fuq skala kbira u l-assenza ta' persunal essenzjali skars:

(a) ġestjoni tas-sahra (soluzzjoni għal żmien qasir)

(b) assenjazzjoni mill-ġdid tal-kompiti lill-persunal disponibbli

(c) grupp identifikat minn qabel ta' persunal imħarreġ minn ġewwa l-istituzzjoni, disponibbli fi żmien qasir

(d) prijoritizzazzjoni tar-reklutaġġ tal-persunal

(e) investiment fiż-żamma essenzjali tal-persunal

(f) appoġġ għall-familji ta' persunal essenzjali

(g) il-prevenzjoni ta' konġestjonijiet tal-persunal billi tiġi ddelegata l-awtorità u tiġi promossa tmexxija kondiviża

37. L-Anness IV jipprovdi gwida teknika għall-implimentazzjoni ta' kull waħda mill-miżuri elenkati.

3.10. **Kontinwità tal-operazzjonijiet fil-każ ta' attivazzjonijiet tal-UCPM**

38. Biex jissaħħu l-operazzjonijiet tal-UCPM u tiġi żgurata l-kontinwità, huma rrakkomandati l-azzjonijiet li ġejjin:

(a) Meta l-pajjiż ikollu aċċess għas-Servizzi Trans-Ewropej għat-Telematika bejn l-Amministrazzjonijiet (TESTA) jew TESTA-EIRIS (suċċessur tat-TESTA), identifika l-Koordinatur nazzjonali tat-TESTA tal-pajjiż. Jiżgura li l-Punt ta' Kuntatt CECIS tal-pajjiż ikollu d-dettalji ta' kuntatt tal-Koordinatur nazzjonali TESTA tal-pajjiż u li dawn id-dettalji jibqgħu aġġornati. Tiżgura li l-Punt ta' Kuntatt CECIS tal-pajjiż jifhem il-pjan ta' kontinwità operazzjonali tal-aċċess lokali/nazzjonali tiegħu għall-gateway TESTA fil-pajjiż.

(b) Jiżviluppaw protokolli biex jiddistingwu bejn nuqqasijiet fil-konnettività tat-TESTA u nuqqasijiet fil-pjattaforma tas-CECIS meta tintalab assistenza permezz tal-UCPM, u biex jippermettu talbiet għal assistenza f'każ ta' tfixkil tat-TESTA fil-pajjiż tal-NCP.

(c) Fejn xieraq, jesploraw arranġamenti għal appoġġ operazzjonali reċiproku ma' awtoritajiet nazzjonali oħra biex jiżguraw li l-NCP ikun jista' jkompli jwettaq il-funzjonijiet essenzjali tiegħu jekk tfixkil jiddegrada b'mod sinifikanti l-kapaċità tal-kontinwità operazzjonali tal-NCP. B'mod partikolari, arranġamenti bħal dawn għandhom jinvolvu awtoritajiet b'aċċess għat-TESTA, sabiex l-NCP ikun jista' jaċċessa s-CECIS minn bini alternattiv.

(d) Fejn xieraq, tesplora l-possibbiltà li tistabbilixxi arranġamenti amministrattivi bilaterali għal appoġġ operazzjonali reċiproku ma' pajjiżi ġirien li huma Stati Membri jew Stati parteċipanti fl-UCPM, f'sitwazzjonijiet fejn tfixkil jiddegrada b'mod sinifikanti l-kapaċità ta' kontinwità operazzjonali tal-NCP u l-arranġamenti msemmija fil-punt (b) ma jkunux possibbli. Tali arranġamenti jenħtieġ li jippermettu lill-NCP juża l-bini ta' dawk il-pajjiżi u jaċċessa n-network TESTA.

(e) Jipprovdi taħriġ dwar is-CECIS lil persunal ġdid u jiskeda eżerċizzji regolari għall-persunal.

(f) Abbaži tal-istruttura nazzjonali tal-protezzjoni ċivili, il-pjan ta' kontinwità jenħtieġ li jinkludi arranġamenti biex jiġu żgurati komunikazzjonijiet bla xkiel bejn l-NCP u awtoritajiet rilevanti oħra li, jekk ikun meħtieġ, ikunu awtorizzati jitolbu l-attivazzjoni tal-UCPM.

(g) Il-pjan ta' kontinwità operazzjonali jenħtieġ li jqis dawk il-partijiet ikkonċernati nazzjonali li huma s-sidien u jimmaniġġjaw ir-riżorsi tal-UCPM li ma jappartjenux għall-awtorità tal-NCP iżda li jistgħu jsiru disponibbli għal intervent fuq talba permezz tal-UCPM.

39. Il-pjan tal-kontinwità operazzjonali jenħtieġ li jiġi allinjat mar-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni tad-29 ta' Novembru 2024 dwar il-Linji Gwida tal-UE dwar l-Appoġġ tan-Nazzjon Ospitanti ([13]), speċifikament fir-rigward tal-attivazzjonijiet tal-UCPM mill-NCP u r-rwol tiegħu fl-Appoġġ tan-Nazzjon Ospitanti ([14]).

([13]) C(2024) 8339.

([14]) L-appoġġ tan-nazzjon ospitanti ("HNS", Host nation support) huwa definit skont l-Artikolu 4(9) tad-Deċiżjoni Nru 1313/2013/UE bħala kwalunkwe azzjoni meħuda fil-fażijiet ta' tħejjija u reazzjoni mill-pajjiż li jirċievi jew jibgħat l-assistenza, jew mill-Kummissjoni, biex jitneħħew ostakli prevedibbli għall-assistenza internazzjonali offruta permezz tal-Mekkaniżmu tal-Unjoni. Dan jinkludi appoġġ mill-Istati Membri biex jiġi ffaċilitat it-tranżitu ta' din l-assistenza mit-territorju tagħhom.

3.11. **Attivazzjoni tal-pjan ta' kontinwità operazzjonali**

40. Skont in-natura u l-iskala tat-tfixkil, il-pjan tal-kontinwità operazzjonali tal-NCP jenħtieġ li jiddefinixxi livelli ta' attivazzjoni differenti, inkluża attivazzjoni parzjali, fejn l-NCP ikompli jopera mill-bini ewlieni tiegħu skont proċeduri adattati, u attivazzjoni sħiħa, li tirrikjedi rilokazzjoni lejn bini alternattiv jew arranġamenti alternattivi oħra.

41. Il-kriterji, il-livelli ta' attivazzjoni u l-iskattaturi, kif ukoll l-awtorità mogħtija s-setgħa li tawtorizza l-attivazzjoni, jenħtieġ li jiġu definiti fil-livell nazzjonali, f'konformità mal-istruttura u l-qafas operazzjonali ta' kull NCP. Eżempju illustrattiv ta' fluss ta' attivazzjoni huwa pprovdut fl-Anness V.

42. Il-proċeduri ta' attivazzjoni jenħtieġ li jippermettu l-attivazzjoni f'waqtha tal-arranġamenti ta' kontinwità b'reazzjoni kemm għal interruzzjonijiet attwali kif ukoll għal dawk antiċipati, inklużi avvenimenti li jseħħu barra mill-ħinijiet normali tax-xogħol u avvenimenti li għalihom tkun disponibbli twissija bil-quddiem.

43. F'każ li inċident ifixkel il-kontinwità operazzjonali tal-NCP, u jiskatta l-attivazzjoni tal-pjan tal-kontinwità operazzjonali tiegħu, il-NCP jenħtieġ li jikkunsidra li jinnotifika lill-ERCC.

3.12. **Taħriġ, eżerċizzji u ttestjar regolari**

44. Il-pjanijiet ta' kontinwità operazzjonali għandhom jiġu mħarrġa, eżerċitati u ttestjati regolarment. Huwa rrakkomandat li jiġu skedati sessjonijiet regolari ta' sensibilizzazzjoni u informazzjoni kif ukoll sessjonijiet ta' taħriġ u eżerċizzji relatati mal-pjanijiet ta' kontinwità. Taħriġ regolari ieħor, bħal taħriġ ta' onboarding għal persunal ġdid, jenħtieġ li jinkorpora wkoll l-elementi meħtieġa tal-pjan għall-kontinwità operazzjonali. Il-parteċipazzjoni ta' partijiet ikkonċernati esterni li jistgħu jiġu affettwati minn tfixkil fl-attivitajiet tal-NCP jenħtieġ li titqies ukoll f'sessjonijiet regolari ta' sensibilizzazzjoni u informazzjoni mmirati, kif ukoll f'eżerċizzji.

45. Bħala minimu, il-pjan ta' kontinwità operazzjonali għandu jiġi ttestjat kull sena. Jenħtieġ li jiġi kkunsidrat ittestjar aktar frekwenti meta dan ikun iġġustifikat mill-istruttura, il-kuntest operazzjonali jew il-profil tar-riskju tal-NCP.

3.13. **Rkupru**

46. Ladarba l-effetti negattivi tal-avveniment ta' tfixkil ikunu ġew mitigati, il-NCP għandu jittratta r-ritorn gradwali għal operazzjonijiet normali bħala fażi distinta ta' kontinwità operazzjonali: l-irkupru huwa l-fażi li fiha l-NCP jagħmel tranżizzjonijiet mill-arranġamenti ta' kontinwità operazzjonali lura għal operazzjonijiet normali, inkluż it-tkomplija ta' funzjonijiet importanti (iżda mhux essenzjali) li setgħu ġew sospiżi temporanjament.

47. Il-pjan ta' kontinwità operazzjonali jenħtieġ li jiddefinixxi l-kundizzjonijiet għall-bidu tal-irkupru, jidentifika l-awtorità bis-setgħa li tawtorizza t-tranżizzjoni, u jispeċifika l-passi meħtieġa għar-ritorn sikur għal operazzjonijiet normali.

48. Il-punti li ġejjin għandhom jiġu kkunsidrati fil-fażi ta' rkupru:

(a) Verifika tal-kundizzjonijiet għall-irkupru. Qabel it-tranżizzjoni, il-NCP għandu jikkunsidra jekk l-avveniment ta' tfixkil sottostanti ġiex solvut jew mitigat biżżejjed; jekk il-bini primarju, is-sistemi tal-ICT u l-kanali ta' komunikazzjoni humiex kompletament operattivi mill-ġdid; u jekk l-integrità tal-bażijiet tad-data u tad-dokumenti ġietx ivverifikata. Jenħtieġ li tingħata attenzjoni partikolari lid-data replikata matul it-tfixkil, biex jiġi evitat li tintilef l-informazzjoni ġġenerata waqt li kienu fis-seħħ arranġamenti ta' kontinwità operazzjonali.

(b) Tranżizzjoni gradwali tal-funzjonijiet essenzjali. Il-funzjonijiet essenzjali ma għandhomx jiġu trasferiti lura f'daqqa. Il-NCP jenħtieġ li jikkunsidra li jittrasferixxihom f'ordni inversa ta' prijorità, billi jibda b'dawk li għalihom interruzzjoni qasira matul it-tranżizzjoni hija l-aktar tollerabbli, filwaqt li jżomm funzjonijiet tal-ogħla prijorità skont l-arranġamenti ta' kontinwità sakemm l-ambjent normali jiġi kkonfermat li huwa stabbli. Operazzjoni parallela għandha tintuża matul it-tranżizzjoni biex jitnaqqas ir-riskju ta' falliment kaskata.

(c) *It-tkomplija ta' funzjonijiet importanti*. Il-funzjonijiet mhux essenzjali li ġew sospiżi temporanjament matul l-interruzzjoni għandhom jerġgħu jibdew biss ladarba l-funzjonijiet essenzjali jiġu kkonfermati stabbli skont arranġamenti normali. L-ordni u r-ritmu tat-tkomplija jenħtieġ li jiġu aġġustati għad-disponibbiltà tal-persunal, filwaqt li jiġi rikonoxxut li l-arranġamenti ta' kontinwità operazzjonali spiss iżidu l-ammont ta' xogħol u l-għeja tal-persunal.

(d) Iċċekkja għal vulnerabbiltajiet addizzjonali. Il-NCP jenħtieġ li jivverifika li l-arranġamenti ta' kontinwità operazzjonali ma jkunux introduċew vulnerabbiltajiet addizzjonali qabel ma jirritornaw għal operazzjonijiet normali.

49. Il-NCP għandha wkoll twettaq l-attivitajiet li ġejjin:

(a) *Informazzjoni ta' wara l-avveniment*. Biex jgħin fl-identifikazzjoni ta' x'ħadem u x'ma ħadimx, il-NCP għandu jiskeda debriefing li jinvolvi l-kategoriji kollha tal-persunal li pparteċipaw fir-rispons.

(b) *Dokumentazzjoni ta' wara l-azzjoni*. Il-NCP jenħtieġ li jipproduċi dokument strutturat ta' wara l-azzjoni li jiġbor fil-qosor is-sekwenza tal-avvenimenti, l-attivazzjoni tal-arranġamenti ta' kontinwità operazzjonali, il-prestazzjoni tal-funzjonijiet essenzjali, il-lakuni osservati, u t-tagħlimiet identifikati.

(c) *L-integrazzjoni tat-tagħlimiet identifikati fil-pjan ta' kontinwità operazzjonali*. Wara kull avveniment ta' tfixkil li jiskatta l-attivazzjoni tal-pjan ta' kontinwità operazzjonali, il-NCP jenħtieġ li jistabbilixxi perjodu ta' żmien definit għall-aġġornament tal-pjan, sabiex it-tagħlimiet identifikati jiġu inkorporati qabel ma jisparixxu mill-memorja operazzjonali. Għalhekk, jenħtieġ li l-NCP jistabbilixxi proċess għat-traċċar tan-nuqqasijiet identifikati u tal-azzjonijiet korrettivi, u għall-ittestjar mill-ġdid tal-miżuri aġġornati kif xieraq. Fejn rilevanti, it-tagħlimiet identifikati għandhom jissarrfu wkoll f'titjib fl-attivitajiet normali tal-NCP.

3.14. **Strateġija ta' komunikazzjoni**

50. Il-ġestjoni effiċjenti ta' avvenimenti ta' tfixkil tinvolvi l-komunikazzjoni, u kull NCP għandu jiżviluppa strateġija ta' komunikazzjoni solida li tirrikonoxxi r-responsabbiltajiet tal-NCP għall-komunikazzjoni ġenerali u għall-komunikazzjoni f'każ ta' kriżi. Din l-istrateġija għandha tiggwida d-deċiżjonijiet u l-azzjonijiet tal-NCP dwar il-kondiviżjoni tal-informazzjoni matul it-tfixkil, filwaqt li tiżgura li l-partijiet kollha involuti jew affettwati jirċievu l-informazzjoni meħtieġa u, fejn applikabbli, ikunu jistgħu jagħixxu kif xieraq, u b'hekk tgħin biex tiġi protetta r-reputazzjoni tal-organizzazzjoni u tinżamm il-fiduċja. L-Anness VI fih punti ssuġġeriti li għandhom jiġu kkunsidrati mill-NCP meta jiżviluppa strateġija ta' komunikazzjoni solida.

4. **RAKKOMANDAZZJONIJIET GĦALL-ORGANIZZAZZJONI U T-TWETTIQ TA' TEST TAL-ISTRESS**

51. Il-Kummissjoni tirrakkomanda l-ittestjar tal-istress tal-NCPs fl-UCPM. Din it-taqsima tipprovdi gwida dwar kif għandu jitfassal u jiġi evalwat test tal-istress.

4.1. **Ambitu u Għanijiet**

52. L-għan tat-test tal-istress għandu jkun li jivvaluta l-kapaċità tal-NCP li jkompli jwettaq il-funzjonijiet essenzjali tiegħu f'kundizzjonijiet ta' tfixkil. Għal dak l-għan, it-test tal-istress jenħtieġ li jieħu l-forma ta' eżerċizzju fuq skala limitata mfassal biex jevalwa l-arranġamenti eżistenti għall-kontinwità operazzjonali u l-prestazzjoni tal-funzjonijiet essenzjali mmirati tal-NCP f'kundizzjonijiet ta' tfixkil, inkluż billi jiġu ttestjati kemm ir-riżorsi primarji kif ukoll dawk alternattivi.

53. It-test tal-istress għandu jsegwi l-objettivi ġenerali li ġejjin:

(a) ir-rieżami, l-aġġornament u l-validazzjoni tal-pjan ta' kontinwità operazzjonali, kif ukoll il-valutazzjoni tal-għarfien espert, it-tagħmir u l-arranġamenti operazzjonali relatati mal-kontinwità tal-NCP;

(b) jittejjeb il-fehim tal-prijoritajiet u r-restrizzjonijiet u jinbidlu l-perċezzjonijiet fir-rigward tal-kontinwità operazzjonali tal-NCP;

(c) l-identifikazzjoni ta' dgħufijiet, lakuni, konġestjonijiet u dipendenzi kif ukoll opportunitajiet għal titjib fil-pjan ta' kontinwità operazzjonali, u fir-riżorsi li jsostnu l-funzjonijiet essenzjali, it-taħriġ relatat, it-tagħmir u l-arranġamenti tal-NCP;

(d) il-valutazzjoni tal-kapaċità tal-persunal essenzjali tal-NCP f'diversi livelli, inkluż il-maniġment, biex iwettaq ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tiegħu;

(e) il-valutazzjoni tal-koordinazzjoni u l-komunikazzjoni fi ħdan l-organizzazzjoni u mas-sħab esterni f'kundizzjonijiet ta' tfixkil;

54. Meta jiġi ppjanat it-test tal-istress, huwa rrakkomandat li jiġu fformulati objettivi speċifiċi għat-test tal-istress li jistgħu jitkejlu u li huma allinjati mal-funzjonijiet essenzjali li għandhom jiġu ttestjati.

55. It-test tal-istress ma għandux ikollu l-għan li jidentifika theddid li jista' jwassal għal inċidenti li kapaċi jfixklu l-funzjonament normali tal-NCP.

4.2. **Ambitu**

56. L-ambitu tat-test tal-istress għandu jidentifika dan li ġej:

(a) l-objettivi speċifiċi tat-test tal-istress;

(b) il-funzjonijiet essenzjali li għandhom jiġu evalwati;

(c) in-natura u t-tul ta' żmien tat-tfixkil li jaffettwa l-kontinwità tal-operazzjonijiet;

(d) ir-riżorsi involuti, inklużi l-membri tal-persunal u r-rwoli, il-bini, it-tagħmir u s-sistemi tal-ICT tagħhom;

(e) il-grad ta' involviment tal-partijiet ikkonċernati esterni.

4.3. **Xenarju**

57. Approċċ ibbażat fuq ix-xenarju għandu jkopri l-konsegwenzi ta' inċidenti (skattaturi) li jistgħu jikkawżaw tfixkil tal-operazzjonijiet u għalhekk jattiva l-pjan ta' kontinwità operazzjonali tal-NCP. Huwa rrakkomandat li jiġu eżerċitati xenarji differenti u li l-kumplessità tagħhom tvarja, u b'hekk l-organizzazzjoni titħejja għal firxa ta' eżiti possibbli. Jenħtieġ li jiġi żgurat li x-xenarji jkunu ta' sfida iżda realistiċi, sabiex jipprovdu għarfien sinifikanti dwar l-effettività tal-pjan ta' kontinwità operazzjonali. L-Anness VII jipprovdi żewġ eżempji ta' xenarji.

58. Huwa rrakkomandat li l-NCPs jużaw il-lista mhux eżawrjenti li ġejja ta' skattaturi għall-attivazzjoni tal-pjan għall-kontinwità operazzjonali tal-NCP: in-nuqqas ta' disponibbiltà tal-bini (1), l-interruzzjoni tal-provvista tal-elettriku (2), l-interruzzjoni jew il-falliment tas-sistemi tal-ICT (3) u n-nuqqas ta' persunal fuq skala kbira u n-nuqqas ta' persunal essenzjali skars (4).

(a) *Attivatur 1: Nuqqas ta' disponibbiltà ta' bini*. Il-bini li jospita l-NCP ġarrab ħsara fiżika, ma jistax jintlaħaq jew ġie evakwat. Dawn iċ-ċirkostanzi jagħmluha inutilizzabbli għal perjodu ta' żmien indefinit.

(b) *Attivatur 2:* Interruzzjoni tal-provvista tal-elettriku. Ħsara fin-network tal-elettriku tħalli l-bini fejn l-NCP jopera mingħajr elettriku. Dan it-tfixkil fl-enerġija jippersisti lil hinn mid-durata operazzjonali tal-ġeneratur ta' riżerva tal-NCP qabel ma jkun jeħtieġ ir-riforniment tal-fjuwil. Jekk it-tul ta' żmien preċiż tal-kapaċità tal-fjuwil tal-ġeneratur ma jkunx magħruf, l-interruzzjoni għandha tiġi ttrattata bħala indefinita.

(c) *Attivatur 3:* Interruzzjoni jew falliment tas-sistemi tal-ICT. Bħala riżultat ta' ħsara fis-sistema tal-ICT, is-software jew l-applikazzjoni (jiet) tal-NCP ma jkunux jistgħu joperaw b'mod effettiv. Dan in-nuqqas jipprevjeni wkoll l-aċċess għal bażijiet tad-data essenzjali, u jħalli s-sistemi tal-ICT baxxi għal perjodu mhux determinat.

(d) *Attivatur 4: Nuqqas ta' persunal fuq skala kbira u nuqqas ta' persunal essenzjali skars*. Porzjon sinifikanti tal-persunal f'daqqa waħda ma jkunx jista' jaqdi dmirijietu. Dan in-nuqqas jista' jinkludi n-nuqqas ta' membri tal-persunal essenzjali skars u jwassal għal dewmien jew tfixkil fl-operazzjonijiet. It-tul ta' żmien ta' dan in-nuqqas ta' disponibbiltà huwa mistenni li jdum biżżejjed biex jaqbeż il-kapaċità għal xogħol żejjed fost il-persunal li jifdal.

59. It-testijiet tal-istress għandhom progressivament jikkombinaw diversi avvenimenti ta' tfixkil biex jivvalutaw il-kapaċità tal-NCP li jżomm funzjonijiet essenzjali matul interruzzjonijiet kaskata jew komposti li jaffettwaw diversi riżorsi fl-istess ħin.

4.4. **Il-parteċipanti**

60. Huwa rrakkomandat li jiġu identifikati l-parteċipanti f'konformità mal-objettivi, il-funzjonijiet essenzjali u x-xenarju definiti tat-test tal-istress.

4.5. **Evalwazzjoni, identifikazzjoni tal-lezzjonijiet u titjib fl-implimentazzjoni**

61. Meta jkun qed jiġi ppjanat it-test tal-istress, huwa rakkomandabbli li tiġi stabbilita sistema ta' evalwazzjoni. Dan jgħin biex jiġu identifikati lakuni u oqsma għal titjib fil-pjan ta' kontinwità operazzjonali filwaqt li jiġi vvalutat is-suċċess ġenerali tal-eżerċizzju. Dan jipprovdi wkoll bażi għall-ippjanar u t-taħriġ futuri dwar il-kontinwità operazzjonali tal-NCP.

62. Huwa rrakkomandat li l-format tal-evalwazzjoni jiġi sistematizzat, kemm wara avvenimenti reali kif ukoll eżerċizzji jew attivitajiet ta' taħriġ, inklużi testijiet tal-istress. Għall-fini tat-test tal-istress, huwa rrakkomandat li l-NCPs jużaw it-tabella tal-evalwazzjoni pprovduta fl-Anness VIII. Din it-tabella ta' evalwazzjoni tissuġġerixxi l-evalwazzjoni tal-kontinwità operazzjonali minn żewġ angoli komplementari:

(a) Il-konformità mal-pjan tal-kontinwità operazzjonali, u

(b) *Iż-żamma ta' funzjonijiet essenzjali u t-twettiq ta' objettivi ta' prestazzjoni predefiniti*.

63. Barra minn hekk, it-tabella li tinsab fl-Anness IX hija maħsuba biex tappoġġa l-NCPs fil-kompilazzjoni tal-evalwazzjoni, fl-identifikazzjoni tal-lezzjonijiet u fit-titjib propost. L-Anness X fih mudell ta' kwestjonarju mfassal biex jiġbor il-feedback mill-parteċipanti.

64. L-Istati Membri u l-Istati parteċipanti fl-UCPM huma mistiedna jikkondividu t-tagħlimiet mhux sensittivi meħuda u t-titjib propost mal-ERCC wara li jwettqu test tal-istress tal-NCP tagħhom.

Magħmul fi Brussell, id-29 ta' Ottubru 2026.

Għall-Kummissjoni
Hadja LAHBIB
Membru tal-Kummissjoni

APPENDIĊI I

Kategoriji ta' avvenimenti ta' tfixkil

Jistgħu jiġu identifikati erba' kategoriji differenti ta' avvenimenti ta' tfixkil għall-fini tal-kontinwità operazzjonali u l-ittestjar tal-istress għall-NCPs fi ħdan l-UCPM:

— *Nuqqas ta' disponibbiltà tal-bini:* Il-bini tal-NCP ma jistax jibqa' jintuża minħabba inċident fiżiku jew operazzjonali li jipprevjeni jew jillimita b'mod sever l-aċċess għall-bini jew l-użu tiegħu, b'mod temporanju jew permanenti. Eżempji jinkludu wkoll rotot ta' aċċess ewlenin imblukkati, ħsara fiżika lil bini fil-qrib, u fallimenti jew problemi li jaffettwaw l-utilitajiet u l-installazzjonijiet, bħall-ilma, it-tisħin, il-ventilazzjoni jew is-sistemi ta' sigurtà ([1]). Inċidenti bħal dawn jistgħu jfixklu wkoll l-attività normali tal-NCP billi jġiegħlu l-evakwazzjoni tal-bini, jipprevjenu l-aċċess għalih, jew jagħmluh inutilizzabbli.

— *Interruzzjoni tal-provvista tal-elettriku*: Ħsara fil-potenza li taffettwa l-bini tal-NCP. Ħsara fit-tul fil-provvista tal-enerġija tista' twassal għal inċident fil-provvista tal-fjuwil għall-ġeneraturi tal-backup. Jista' jkollu wkoll impatt fuq is-sistemi dipendenti fuq l-elettriku, inklużi s-sistemi tal-ICT.

— *Interruzzjoni jew falliment tas-sistemi tal-ICT:* is-software jew l-applikazzjonijiet tal-NCP ma jkunux jistgħu joperaw b'mod effettiv. Tali nuqqas jista' jieħu diversi forom, bħat-telf ta' aċċess minħabba kwistjonijiet ta' awtentikazzjoni, degradazzjoni severa tal-prestazzjoni, korruzzjoni jew nuqqas ta' disponibbiltà tad-data, nuqqas ta' interfaċċi ma' sistemi esterni, jew tfixkil wara aġġornamenti jew inċident taċ-ċibersigurtà, inklużi każijiet bħal personifikazzjoni illeġittima ta' sistema ewlenija tal-NCP, li jwasslu għat-tixrid ta' informazzjoni manipulata mill-NCP.

— *Nuqqas ta' persunal fuq skala kbira jew nuqqas ta' persunal essenzjali skars: għadd sinifikanti ta' membri tal-persunal essenzjali ma jkunux jistgħu jaslu fil-bini jew, għal kwalunkwe raġuni oħra, ma jkunux jistgħu jaħdmu. Is-sitwazzjoni tiggrava meta l-funzjonijiet essenzjali jkunu jiddependu minn individwu wieħed jew minn grupp żgħir ta' persunal essenzjali skars, li n-nuqqas mhux previst jew in-nuqqas ta' disponibbiltà tagħhom jikkawżaw tfixkil.*

Dawn l-erba' kategoriji jipprovdu qafas għall-fehim tal-miżuri meħtieġa biex jittaffa t-tfixkil. Madankollu, avvenimenti ta' tfixkil jistgħu jiġu skattati wkoll minn inċidenti oħra, bħal influss f'daqqa ta' informazzjoni li jaqbeż il-kapaċità tal-NCP li jimmaniġġjaha, jew it-tixrid ta' informazzjoni falza li tirrikjedi riżorsi tal-NCP għall-verifika u t-tixrid ta' informazzjoni preċiża.

Barra minn hekk, l-inċidenti ta' tfixkil jistgħu jkunu interkonnessi, u avveniment wieħed jista' jaffettwa diversi żoni fl-istess ħin. Pereżempju, nar jista' jagħmel il-bini inaċċessibbli filwaqt li jikkawża wkoll qtugħ tal-enerġija u jagħmel ħsara lis-sistemi u d-data tal-ICT. Dawn jistgħu jirriżultaw ukoll minn azzjonijiet intenzjonati jew malizzjużi, inklużi inċidenti ċibernetiċi u attivitajiet ibridi, u minn diversi inċidenti konkorrenti, li jintensifikaw l-impatt ġenerali tagħhom. B'riżultat ta' dan, il-NCPs jeħtieġ li jiżviluppaw pjan ta' rispons komprensiv li jindirizza kull kategorija individwalment, iqis l-effetti kkombinati tagħhom, u jħejji għall-possibbiltà ta' tfixkil simultanju biex tiġi żgurata l-kontinwità tal-operazzjonijiet tagħhom.

([1]) L-interruzzjoni tal-provvista tal-elettriku u l-interruzzjoni jew il-falliment tas-sistemi tal-ICT jitqiesu bħala kategoriji differenti.

APPENDIĊI II

Eżempji ta' objettivi tal-prestazzjoni operazzjonali

Il-kapaċità	Objettiv operazzjonali indikattiv (li għandu jiġi vvalutat u adattat għar-rekwiżiti nazzjonali)
Għarfien tas-sitwazzjoni inizjali	fi żmien 15 minuta
Attivazzjoni tal-arranġamenti tal-kontinwità	fi żmien 30 minuta
Komunikazzjonijiet alternattivi stabbiliti	fi żmien 30 minuta
Post ta' kmand alternattiv operazzjonali	fi żmien 2 sigħat
Kapaċità ta' appoġġ għad-deċiżjonijiet	mingħajr interruzzjoni kull meta jkun possibbli
Awtonomija tal-fjuwil	minimu ta' 72 sigħat
Awtonomija tal-ikel u tal-ilma	minimu ta' 72 sigħat
CECIS operazzjonali	fi żmien 60 minuta
L-ewwel rapport dwar is-sitwazzjoni operazzjonali lill-ERCC	fl-ewwel ċiklu ta' rapportar operazzjonali

APPENDIĊI III

Tabella għall-appoġġ tal-Analiżi tal-Proċess tan-Negozju

Funzjoni essenzjali 1	*L-isem ta' din il-funzjoni.*
Deskrizzjoni	*Inkludi deskrizzjoni ta' din il-funzjoni, inklużi l-kompiti li tinkludi.*
Il-kontributi	*Telenka l-inputs (informazzjoni, settijiet ta' data, servizzi, prodotti, provvisti, dispożizzjonijiet baġitarji, tagħmir, sistemi tal-ICT u rekwiżiti ta' lokalizzazzjoni) meħtieġa biex titlesta din il-funzjoni u l-entitajiet esterni li jipprovduhom, meta applikabbli.*
Produzzjoni	*Elenka l-informazzjoni, il-prodott (i), is-servizz (i), jew l-azzjoni (jiet) li jirriżultaw minn din il-funzjoni u identifika l-organizzazzjoni (jiet) (esterni), l-entità (jiet) jew il-grupp (i) ikkonċernat (i) li jirċevuhom.*
Tmexxija (validazzjoni jew awtorizzazzjoni)	*Elenka l-pożizzjonijiet bi rwol ta' validazzjoni jew awtorizzazzjoni meħtieġ biex titlesta din il-funzjoni, jekk applikabbli.*
Persunal essenzjali	*Elenka l-pożizzjonijiet tal-persunal essenzjali, u l-profil, l-għarfien espert u t-taħriġ tagħhom, jekk applikabbli, bħall-approvazzjoni tas-sigurtà.*
Għall-Paċi	*Elenka l-post (ijiet) fiżiku/fiżiċi jew il-bini minn fejn titwettaq il-funzjoni essenzjali.*
Tagħmir u sistemi	*Elenka t-tagħmir, is-sistemi u d-dispożizzjonijiet meħtieġa biex titlesta din il-funzjoni. Dawn jistgħu jinkludu bini sigur, kompjuters għal komunikazzjonijiet kriptati, vidjos, kmamar tal-laqgħat ta' livell għoli, tagħmir għall-vidjokonferenzi, u kompjuters b'aċċess għas-Servizzi Trans-Ewropej għat-Telematika bejn l-Amministrazzjonijiet (TESTA), eċċ.*
Reġistri essenzjali	*Elenka d-data u l-informazzjoni meħtieġa biex titwettaq il-funzjoni.*
Dipendenzi u interdipendenzi	*Elenka r-relazzjonijiet jew l-arranġamenti fost l-oġġetti identifikati hawn fuq u speċifika, fejn rilevanti, in-natura tar-relazzjoni jew tal-arranġament, is-servizzi essenzjali meħtieġa (eż. il-provvista tal-enerġija, l-ICT, eċċ.), l-impatt f'każ ta' interruzzjoni tas-servizz jew tal-provvista, u l-ftehimiet mal-entitajiet li jipprovdu dawn is-servizzi jew il-provvisti. Il-valutazzjoni għandha tiddeskrivi wkoll l-interdipendenzi, inklużi l-effetti kaskata fejn it-tfixkil ta' servizz wieħed (pereżempju l-elettriku jew l-ICT) jaffettwa servizzi oħra u b'hekk jamplifika l-impatt operazzjonali.*
Backups	*Elenka r-riżorsi jew l-arranġamenti alternattivi li jiġu attivati biex ikomplu joperaw jekk ir-riżorsi jew l-arranġamenti ewlenin jiġu affettwati mill-avveniment ta' tfixkil.*

L-ANNESS IV

Gwida għall-applikazzjoni ta' miżuri ta' mitigazzjoni u prevenzjoni

Din it-taqsima tipprovdi gwida għall-applikazzjoni ta' miżuri ta' mitigazzjoni u prevenzjoni, irranġati skont il-kategorija ta' avveniment ta' tfixkil. Sabiex tiġi evitata r-ripetizzjoni, il-miżuri li huma applikabbli għal diversi kategoriji differenti ta' avvenimenti ta' tfixkil huma dettaljati darba biss fl-ewwel kategorija applikabbli.

— Nuqqas ta' disponibbiltà tal-bini:

— *Distribuzzjoni ġeografika tal-NCP f'żewġ ċentri ġeografikament separati jew aktar li joperaw simultanjament, li jipprovdu appoġġ reċiproku ta' backup u overflow lil xulxin*. Kull post għandu jopera l-ħin kollu u jkun mgħammar bis-sħiħ biex jimmaniġġja l-ammont ta' xogħol kollu jekk is-sit (i) l-ieħor/l-oħrajn isir (u) temporanjament mhux operattiv (i). Barra minn hekk, is-siti għandhom jintgħażlu abbażi ta' analiżi tar-riskju ta' żoni ta' riskju u aċċessibbiltà differenti, b'siti primarji u alternattivi f'żoni ta' riskju differenti u aċċess disponibbli permezz ta' rotot tat-trasport differenti. Pereżempju, f'żoni suxxettibbli għat-terremoti, is-siti għandhom ikunu fuq platti tettoniċi differenti; f'żoni suxxettibbli għall-għargħar, dawn għandhom ikunu f'elevazzjonijiet differenti b'mod sinifikanti jew f'baċiri tax-xmajjar differenti.

— *Rilokazzjoni għal bini alternattiv ġestit mill-awtorità tal-NCP*. Ikkunsidra li tistabbilixxi mill-inqas żewġ postijiet alternattivi. Wieħed għandu jkun qrib il-bini ewlieni biex jiffaċilita r-rilokazzjoni rapida u t-tkomplija rapida tal-funzjonijiet essenzjali. L-ieħor għandu jkun' il bogħod biżżejjed biex jiżgura li avvenimenti ta' tfixkil kbar, bħal għargħar jew maltempati tal-borra, ma jkollhomx impatt fuq iż-żewġ siti fl-istess ħin. Jiżguraw is-sigurtà tal-informazzjoni u tal-komunikazzjonijiet u l-kompatibbiltà tat-tagħmir u tas-sistemi essenzjali tal-ICT — bħas-CECIS jew it-tagħmir meħtieġ għall-komunikazzjoni kklassifikata — kemm fil-bini ewlieni kif ukoll f'dak alternattiv.

— *Trasport irranġat minn qabel għall-persunal* essenzjali *lejn bini alternattiv (inkluż f'kundizzjonijiet ħżiena tat-temp)*. Sabiex jiġi żgurat persunal adegwat, jiġu stabbiliti arranġamenti għat-trasport ta' persunal essenzjali fil-każ ta' attivazzjoni tal-pjan ta' kontinwità operazzjonali li jinvolvi l-użu ta' bini alternattiv jew unitajiet mobbli remoti. Ikkunsidra l-impatt potenzjali fuq ir-rotot tat-trasport bħall-konġestjoni tat-traffiku u l-imblukkar minn kundizzjonijiet ħżiena tat-temp, ħsara fl-infrastruttura, inkwiet ċivili, jew kawżi oħra.

— *Xogħol mill-bogħod (li jinvolvi l-flessibbiltà tal-kompiti li jistgħu jitwettqu barra mill-post fiżiku tal-NCP)*. Identifika liema funzjonijiet jew passi essenzjali li huma parti mill-funzjonijiet essenzjali jistgħu jitwettqu mill-bogħod. Dan jista' jkun possibbli minħabba li dawn il-funzjonijiet/passi ma jiddependux fuq tagħmir jew sistemi esklużivi għall-bini fiżiku ewlieni. Tikkunsidra li tistabbilixxi pjan jew sistema ta' kontinġenza għar-ristrutturar tar-responsabbiltajiet tal-persunal, li tippermetti lil xi persunal jaħdem mid-dar filwaqt li oħrajn jiġu rilokati għall-bini alternattiv.

— *Unitajiet mobbli ta' kmand u kontroll li jistgħu jospitaw temporanjament il-persunal essenzjali mill-NCP*. Dawn l-unitajiet jenħtieġ li jappoġġaw l-eżekuzzjoni ta' funzjonijiet essenzjali minn ambjent mobbli, inkluż l-aċċess għal sistemi ta' informazzjoni operazzjonali u s-CECIS. It-tagħmir meħtieġ tagħhom u l-livell ta' awtosuffiċjenza jenħtieġ li jiġu definiti biex tiġi żgurata l-prontezza operazzjonali. Jenħtieġ li dawn jitfasslu biex isostnu l-operazzjonijiet bħala backup temporanju għall-appoġġ lill-bini ewlieni għal perjodu predefinit.

— *Attivazzjoni ta' arranġamenti amministrattivi ma' awtoritajiet oħra biex jużaw il-bini tagħhom*. Jistabbilixxu ftehimiet ma' awtoritajiet nazzjonali jew sottonazzjonali oħra għall-użu kondiviż temporanju tal-bini tagħhom. Tivvaluta t-tqassim, is-sistemi, it-tagħmir u l-miżuri ta' sigurtà meħtieġa biex il-funzjonijiet essenzjali jitwettqu b'mod effettiv. Jiżguraw li dawn il-ftehimiet jinkludu eżerċizzji u testijiet regolari biex jivvalidaw il-prontezza u l-adegwatezza ta' dawn il-faċilitajiet alternattivi.

— *Devoluzzjoni:* Tiżgura li jkun hemm arranġamenti fis-seħħ u tistabbilixxi sistema biex tiddelega funzjonijiet lil awtoritajiet nazzjonali oħra.

— Interruzzjoni tal-provvista tal-elettriku:

— *Attivazzjoni tal-ġeneraturi u l-UPS*. Ipprovdi ġeneraturi u sistemi tal-UPS ta' daqs li jiżgura l-kontinwità tal-funzjonijiet essenzjali tal-NCP għal perjodu minimu definit. Il-kapaċità tagħhom jenħtieġ li tkun biżżejjed biex tappoġġa r-rekwiżiti operazzjonali taħt qtugħ tal-enerġija fit-tul. Il-ġeneraturi u s-sistemi tal-UPS għandhom jiġu ttestjati regolarment biex tiġi żgurata l-prontezza operazzjonali.

— Arranġamenti u ftehimiet ta' provvista tal-fjuwil ta' *prijorità mal-fornituri*. L-arranġamenti għall-provvista tal-fjuwil għandhom jiżguraw operazzjonijiet sostnuti u jkunu bbażati fuq il-kapaċità ta' ħżin tal-fjuwil fuq il-post u l-konsum mistenni tal-fjuwil. Miżuri addizzjonali jistgħu jinkludu d-disponibbiltà ta' kontenituri tal-fjuwil mobbli b'sistemi ta' ppumpjar u/jew ftehimiet ta' provvista ta' prijorità ma' forniturituri tal-fjuwil fil-qrib.

— *L-awtonomija tal-enerġija u s-sorsi alternattivi tal-enerġija għall-funzjonijiet essenzjali*. Il-NCP għandu, fejn possibbli, ikun jista' jopera indipendentement mill-grilja tal-enerġija nazzjonali. Jekk il-grilja tfalli għal diversi jiem, kif jista' jiġri matul diżastri kbar, il-kontinwità tista' tinżamm permezz ta' sorsi tal-enerġija diversifikati u mikrogrilja awtosuffiċjenti: pereżempju, mikrogrilja eolika jew solari. Ikkunsidra l-installazzjoni ta' sorsi alternattivi ta' enerġija, bħal pannelli fotovoltajċi bi ħżin tal-batterija, ta' daqs li jfornu l-funzjonijiet essenzjali tal-NCP.

— *Il-massimizzazzjoni tal-kapaċità tal-enerġija disponibbli*. Jistabbilixxu protokolli interni biex jimmassimizzaw il-kapaċità tal-enerġija disponibbli billi jirrestrinġu l-użu ta' tagħmir mhux essenzjali u progressivament jiskonnettjaw tagħbijiet mhux meħtieġa biex jappoġġaw funzjonijiet kritiċi, u b'hekk jestendu l-awtonomija tal-enerġija ta' riżerva mingħajr investiment addizzjonali.

— *Rilokazzjoni għal bini alternattiv ġestit mill-awtorità tal-NCP bi provvista tal-elettriku* (ir-rakkomandazzjonijiet rilevanti huma stabbiliti taħt "Indisponibbiltà tal-bini")

— *Xogħol mill-bogħod minn bini bi provvista garantita tal-elettriku* (ir-rakkomandazzjonijiet rilevanti huma stabbiliti taħt "Indisponibbiltà tal-bini")

— *Unitajiet mobbli ta' kmand u kontroll li huma awtosuffiċjenti f'termini ta' elettriku* (ir-rakkomandazzjonijiet rilevanti huma stabbiliti taħt "Indisponibbiltà tal-bini")

— *Attivazzjoni ta' arranġamenti amministrattivi ma' awtoritajiet oħra biex jużaw il-bini tagħhom bi provvista garantita tal-elettriku* (ir-rakkomandazzjonijiet rilevanti huma stabbiliti taħt "Indisponibbiltà tal-bini")

— *Devoluzzjoni* (ir-rakkomandazzjonijiet rilevanti huma stabbiliti taħt "Indisponibbiltà tal-bini")

— Interruzzjoni jew falliment tas-sistemi tal-ICT:

— *Ridondanza*. Ir-ridondanza tiżgura li l-ħsara f'komponent wieħed ma tinterrompix il-funzjoni li jkollu. Il-NCP għandu jimplimenta s-sensji f'livelli komplementari: (I) tagħmir (komponenti essenzjali duplikati), (ii) konnettività (forniturituri multipli u mogħdijiet ta' aċċess diversi, u (iii) applikazzjonijiet u data (replikazzjoni ta' bażijiet tad-data u dokumenti essenzjali għal sit sekondarju). L-arranġamenti ta' ridondanza jenħtieġ li jkollhom kapaċità suffiċjenti biex isostnu l-operazzjonijiet jekk l-ambjent ewlieni tal-ICT ifalli, u jenħtieġ li jiġu ttestjati perjodikament biex jiġu żgurati l-prontezza u l-falliment bla xkiel f'każ ta' tfixkil. Iridu jevitaw dipendenzi kondiviżi mas-sistema primarja, bħall-istess sors tal-enerġija, fornitur jew infrastruttura fiżika, li jistgħu jfallu fl-istess ħin.

— Il-linji tal-fibra huma vulnerabbli ħafna għall-ispostament tal-art, li jista' jikkawża attenwazzjoni tas-sinjali jew telf u interruzzjonijiet fis-servizz. Sabiex jittaffa dan ir-riskju, huwa rrakkomandat li jkun hemm sostituzzjoni bis-satellita bħala miżura standard ta' ridondanza, li tippermetti lin-network ta' riżerva jżomm l-istess għarfien tas-sitwazzjoni bħan-network primarju. Jenħtieġ li l-riflessjoni tad-data ġeografika tkun attiva-attiva, b'ambjenti primarji u ta' riżerva miżmuma sinkronizzati sabiex it-tnejn li huma jkunu jistgħu jieħdu f'idejhom mingħajr xkiel. Dan l-approċċ ta' ridondanza u riflessjoni jappoġġa disponibbiltà u prestazzjoni għolja fin-networks tal-fibra ottika.

— Backups *regolari u siguri tad-data, inklużi kopji mhux fuq il-post u offline*. Tistabbilixxi u żżomm politika ta' backup strutturata għad-data u l-konfigurazzjonijiet kollha li huma essenzjali għall-operazzjonijiet tal-NCP. Dan għandu jiddefinixxi x'inhu appoġġat, kemm ta' spiss, fejn jinħażnu l-backups (inklużi kopji mhux fuq il-post jew offline) u min huwa responsabbli għall-ġestjoni tagħhom. Il-backups għandhom ikunu kriptati u protetti kontra aċċess mhux awtorizzat.

— *Sistemi tal-ICT u kanali ta' komunikazzjoni alternattivi. Se* tistabbilixxi għodod u kanali alternattivi li jistgħu jintużaw jekk is-sistemi jew in-networks primarji tal-ICT ifallu. Dawn jistgħu jinkludu komunikazzjonijiet bis-satellita, frekwenza għolja (HF), frekwenza għolja ħafna (VHF) jew unitajiet tar-radju mobbli bi frekwenza għolja ħafna (UHF), linji tat-telefown analogi, applikazzjonijiet tal-messaġġi siguri jew pjattaformi bbażati fuq il-web ospitati barra mill-infrastruttura ewlenija. Il-persunal għandu jkun konxju ta' meta u kif jaqleb għal dawn l-alternattivi.

— Timijiet *ta' appoġġ tal-ICT ta' emerġenza/unitajiet ta' rispons tekniku on-call*. Jirranġaw aċċess rapidu għall-appoġġ tal-ICT, kemm jekk jitwassal internament (fi ħdan l-organizzazzjoni) kif ukoll minn fornitur estern, billi jiddefinixxu arranġamenti ċari ta' disponibbiltà u rispons sabiex l-assistenza teknika tkun tista' tiġi mobilizzata malajr meta jkun meħtieġ biex jiġi żgurat l-irkupru fil-pront tas-sistemi tal-ICT.

— *Proċeduri ta' rispons għal inċidenti ċibernetiċi kkoordinati mal-awtorità nazzjonali taċ-ċibersigurtà*. Jistabbilixxu protokolli ta' koordinazzjoni mal-awtorità nazzjonali taċ-ċibersigurtà, inklużi kanali ta' twissija bikrija, proċeduri konġunti ta' rispons għall-inċidenti, u rwoli u responsabbiltajiet definiti b'mod ċar matul inċident ċibernetiku li jaffettwa l-NCP.

— *Kopji offline ta' listi ta' kuntatt essenzjali, proċeduri ewlenin u dokumenti operazzjonali*. Informazzjoni bħal-listi ta' kuntatt, il-proċeduri tal-inċidenti u l-mudelli ewlenin għandha tkun disponibbli f'formati li jistgħu jintużaw mingħajr aċċess għas-sistemi ewlenin tal-ICT.

— *Unitajiet mobbli ta' kmand u kontroll b'aċċess għal sistemi tal-ICT primarji u ta' riżerva* (ir-rakkomandazzjonijiet rilevanti huma stabbiliti taħt "Indisponibbiltà tal-bini")

— *Rilokazzjoni għal bini alternattiv ġestit mill-awtorità tal-NCP b'aċċess għal sistemi primarji u ta' riżerva tal-ICT* (ir-rakkomandazzjonijiet rilevanti huma stabbiliti taħt "Indisponibbiltà tal-bini")

— *Attivazzjoni ta' arranġamenti amministrattivi ma' awtoritajiet oħra biex jużaw il-bini tagħhom b'aċċess għas-sistemi tal-ICT* (ir-rakkomandazzjonijiet rilevanti huma stabbiliti taħt "Indisponibbiltà tal-bini")

— Nuqqas ta' persunal fuq skala kbira u nuqqas ta' persunal essenzjali skars:

— *Ġestjoni tas-sahra (soluzzjoni għal żmien qasir)*. Jiġi stabbilit protokoll tas-sahra li jiddefinixxi: skattaturi ċari għal meta tista' tintuża s-sahra; min jista' jawtorizzaha; limiti definiti (it-tul massimu tax-xift, is-sigħat massimi fil-ġimgħa, u l-jiem konsekuttivi massimi); il-perjodi minimi ta' mistrieħ bejn ix-xiftijiet u wara li jintlaħqu s-sigħat massimi fil-ġimgħa jew il-jiem konsekuttivi massimi; sistema ta' rotazzjoni ġusta sabiex l-istess persunal ma jintalabx ripetutament; sistema ta' żamma tar-rekords tas-sigħat tas-sahra; remunerazzjoni addizzjonali stabbilita minn qabel; u appoġġ prattiku matul sigħat estiżi (eż. ikliet, żoni ta' mistrieħ, u trasport lejn id-dar fejn meħtieġ).

— *L-assenjazzjoni mill-ġdid ta' funzjonijiet essenzjali lill-persunal disponibbli*. Ħejju arranġamenti ta' kontinġenza li jispeċifikaw kif il-funzjonijiet essenzjali se jitqassmu mill-ġdid fin-nuqqas ta' persunal ewlieni. Dan jinkludi l-identifikazzjoni ta' persunal sostitut għal kull rwol essenzjali u s-simplifikazzjoni tal-proċeduri fejn possibbli.

— *Grupp identifikat minn qabel ta' persunal imħarreġ minn ġewwa l-istituzzjoni, disponibbli fi żmien qasir*. Tistabbilixxi sistema biex timmobilizza l-persunal ta' riżerva minn riżerva identifikata minn qabel, tiddefinixxi regoli ċari li jkopru min jista' jimmobilizza l-persunal ta' riżerva u kif, inklużi l-kriterji ta' attivazzjoni, il-kanal (i) ta' komunikazzjoni għall-mobilizzazzjoni, ir-rekwiżiti tal-persunal (bħall-approvazzjoni tas-sigurtà, it-taħriġ jew l-għarfien espert) u kif jiġi ttrattat il-ħin liberu jew is-sahra, b'rieżamijiet regolari biex jiġi żgurat li s-sistema taħdem tajjeb. Tiżgura li dawn ir-regoli jkunu magħrufa sew fost il-persunal fil-grupp.

— Dan il-pool jista' jinbena permezz ta': (I) it-taħriġ inkroċjat tal-persunal minn unitajiet oħra — l-implimentazzjoni ta' programmi ta' taħriġ inkroċjat sabiex diversi membri tal-persunal ikunu jistgħu jwettqu l-istess funzjonijiet essenzjali, b'enfasi fuq ir-rwoli identifikati bħala konġestjonijiet; u (ii) "grupp inattiv" ta' eks persunal essenzjali tal-NCP ibiddel il-persunal mid-dmirijiet tal-NCP f'dipartimenti oħra wara perjodu stabbilit biex jinħoloq grupp inattiv ta' persunal ta' riżerva. Iż-żamma ta' dan il-grupp inattiv tipprovdi żieda fil-kapaċità tal-persunal u tippermetti attivazzjoni rapida, filwaqt li tevita x-xhur ta' taħriġ u skrutinju tas-sigurtà tipikament meħtieġa għal rwoli sensittivi bħal dawn. Fi kwalunkwe każ, għandhom jiġu formalizzati arranġamenti biex jiġi żgurat li l-persunal li jappartjeni għall-grupp jibqa' attwali permezz ta' taħriġ perjodiku ta' aġġornament u jkun jista' jiġi mobilizzat malajr fi kriżi kbira.

— *Il-prijoritizzazzjoni tar-reklutaġġ tal-persunal. L-operazzjoni* sostnuta 24/7 tal-NCPs teħtieġ livelli stabbli ta' persunal. Il-NCP jista' jikkunsidra li jipprijoritizza r-reklutaġġ għal rwoli li jappoġġaw funzjonijiet essenzjali u jantiċipa nuqqas prevedibbli ta' persunal (eż. irtirar simultanju jew kuntratti għal terminu fiss li jiskadu), biex jibda r-reklutaġġ biżżejjed minn qabel. Il-miżuri jistgħu jinkludu l-iżvilupp ta' proċessi ta' reklutaġġ imħaffa; barra minn hekk, it-taħriġ kontinwu tal-persunal eżistenti jista' jappoġġa aktar l-istabbiltà tal-persunal, billi jippermetti l-mobbiltà interna, l-iżvilupp tal-ħiliet u s-suċċessjoni fil-funzjonijiet essenzjali kollha.

— *L-investiment fiż-żamma essenzjali tal-persunal.* Biex jinżamm il-persunal li jaħdem fl-NCPs, il-motivazzjoni għandha tiġi appoġġata permezz ta' taħlita ta' benefiċċji u inċentivi. Inċentivi mhux monetarji jistgħu jinkludu liv estiż wara ċertu perjodu ta' servizz, arranġamenti ta' roster flessibbli soġġetti għal rekwiżiti minimi ta' kopertura tas-servizz, żoni ta' mistrieħ fuq il-post, miżuri ta' appoġġ għall-familja (eż. aċċess għall-indukrar tat-tfal), u aċċess għal servizzi skontati jew mingħajr ħlas bħat-trasport pubbliku, il-kura tas-saħħa, u faċilitajiet kulturali jew sportivi.

— *L-appoġġ għall-familji ta' persunal essenzjali. Id-disponibbiltà* essenzjali tal-persunal tista' tiddependi fuq il-familji tagħhom, b'mod partikolari jekk ikunu f'riskju jew jitħallew waħedhom. Jikkunsidraw li jistabbilixxu arranġamenti, meta rilevanti, biex jissalvagwardjaw il-familji tal-persunal essenzjali tal-NCP, filwaqt li jipprijoritizzaw is-sikurezza tagħhom sabiex il-persunal ikun jista' jibqa' operazzjonali.

— *Il-prevenzjoni ta' konġestjonijiet fil-persunal permezz tad-delega tal-awtorità u l-promozzjoni tar-responsabbiltà kondiviża. Jiġu* żgurati responsabbiltajiet u kompiti ċari. Stabbilixxi protokolli għall-awtorità li tiddelega. Jidentifikaw is-suċċessuri bil-pożizzjonijiet rispettivi tagħhom, li jintervjenu jekk dawk li jieħdu d-deċiżjonijiet responsabbli għall-funzjonijiet essenzjali ma jkunux disponibbli. Speċifika ċ-ċirkostanzi u s-sekwenza li fiha jassumu dawn ir-rwoli. Meta d-deċiżjoni u r-responsabbiltajiet jippermettu, jiżguraw il-bini tal-kapaċità u t-taħriġ regolari biex jieħdu f'idejhom l-awtorità f'każ ta' tfixkil. Ikkunsidra jekk id-distribuzzjoni jew il-kondiviżjoni tar-responsabbiltajiet fost diversi membri tal-persunal b'sistema ta' rotazzjoni hijiex fattibbli u ta' għajnuna biex jiġu evitati l-konġestjonijiet. Tikkunsidra li żżomm manwal aġġornat għall-persunal il-ġdid, imfassal biex jippermetti lill-kollegi b'inqas esperjenza jimmaniġġjaw b'mod indipendenti firxa wiesgħa ta' kompiti filwaqt li jiżguraw il-konformità mal-istandards u l-protokolli stabbiliti.

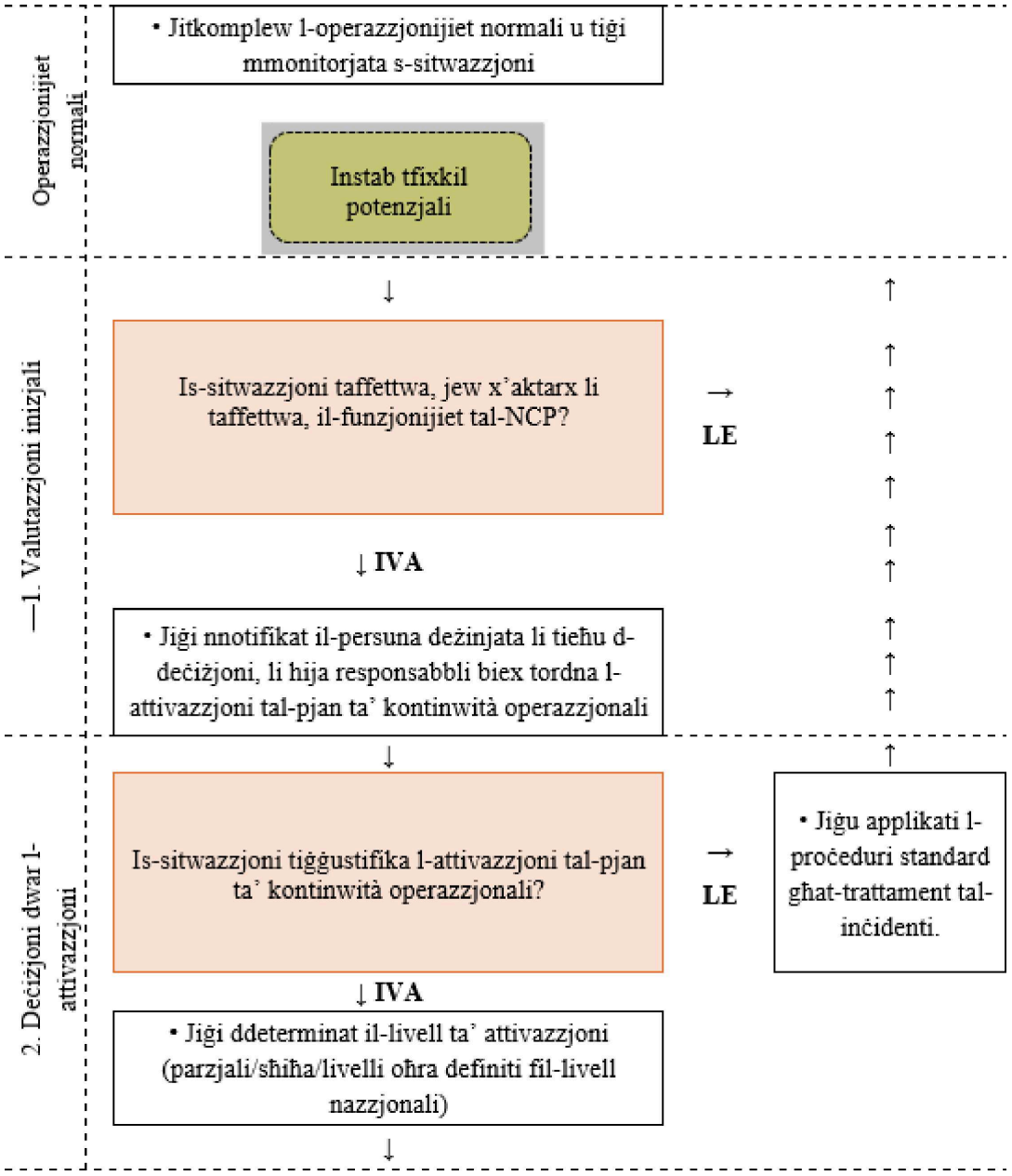
ANNESS V

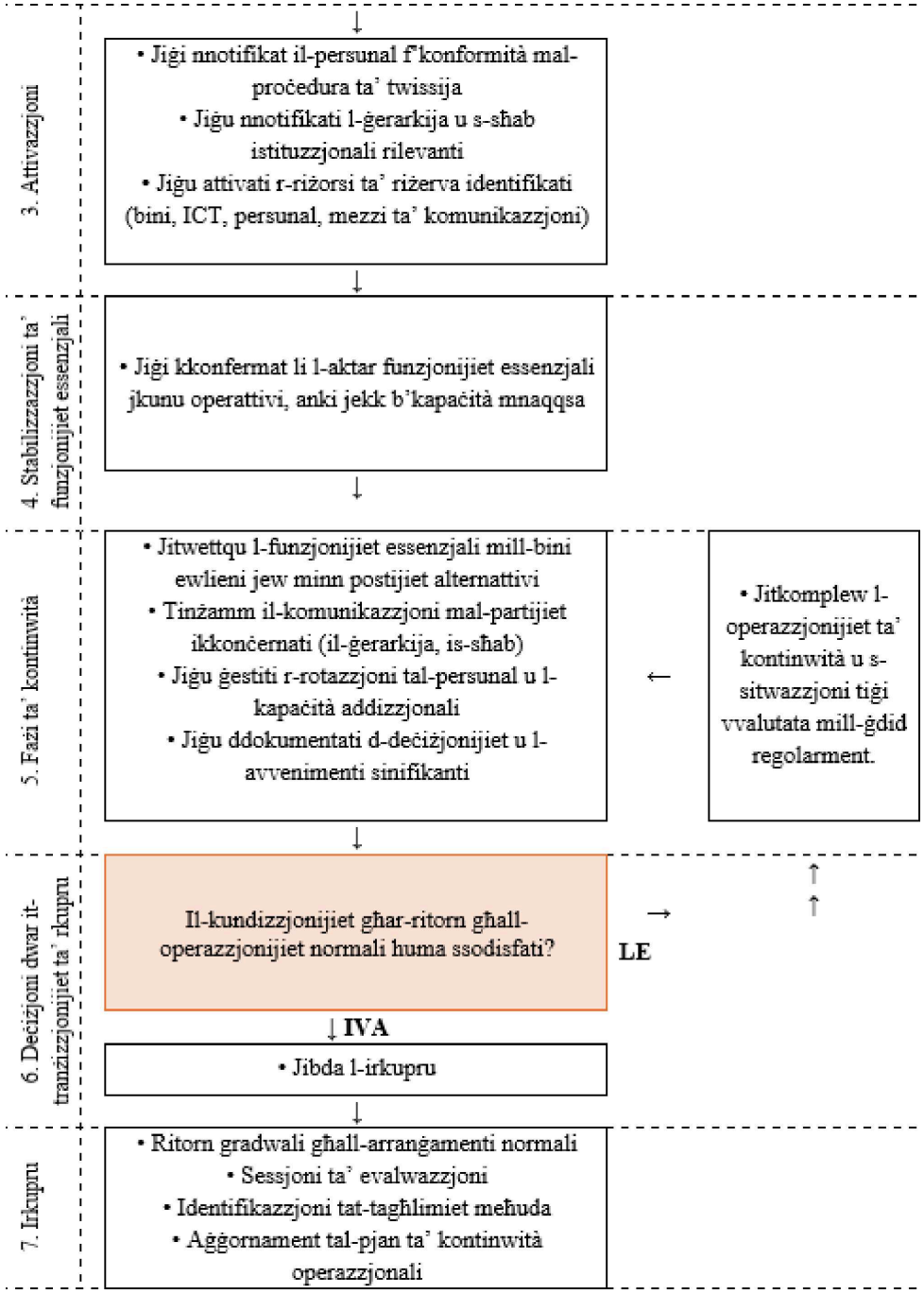
Għodod ta' referenza operazzjonali

Dan l-Anness jipprovdi għodda ta' referenza operazzjonali li l-NCPs jenħtieġ li jikkunsidraw li jużaw meta jiżviluppaw jew jirrieżaminaw il-pjan ta' kontinwità operazzjonali tagħhom.

Fluss ta' attivazzjoni illustrattiv

Il-fluss ta' hawn taħt huwa eżempju ta' kif tista' tiġi organizzata l-attivazzjoni ta' pjan ta' kontinwità operazzjonali, millmument li jiġi identifikat tfixkil potenzjali sakemm l-NCP jidħol f'fażi ta' kontinwità stabbli. Huwa strutturat madwar punti ta' deċiżjoni, mhux perjodi ta' żmien preskritti.

3. Attivazzjoni
• Jiġi nnotifikat il-persunal f'konformità mal-proċedura ta' twissija
• Jiġu nnotifikati l-ġerarkija u s-sħab istituzzjonali rilevanti
• Jiġu attivati r-riżorsi ta' riżerva identifikati (bini, ICT, persunal, mezzi ta' komunikazzjoni)
4. Stabilizzazzjoni ta' funzjonijiet essenzjali
• Jiġi kkonfermat li l-aktar funzjonijiet essenzjali jkunu operattivi, anki jekk b'kapaċità mnaqqsa
5. Fażi ta' kontinwità
• Jitwettqu l-funzjonijiet essenzjali mill-bini ewlieni jew minn postijiet alternattivi
• Tinżamm il-komunikazzjoni mal-partijiet ikkonċernati (il-ġerarkija, is-sħab)
• Jiġu ġestiti r-rotazzjoni tal-persunal u l-kapaċità addizzjonali
• Jiġu ddokumentati d-deċiżjonijiet u l-avvenimenti sinifikanti
• Jitkomplew l-operazzjonijiet ta' kontinwità u s-sitwazzjoni tiġi vvalutata mill-ġdid regolarment.
6. Deċiżjoni dwar it-tranżizzjonijiet ta' rkupru
Il-kundizzjonijiet għar-ritorn għall-operazzjonijiet normali huma ssodisfati?
LE
IVA
• Jibda l-irkupru
7. Irkupru
• Ritorn gradwali għall-arranġamenti normali
• Sessjoni ta' evalwazzjoni
• Identifikazzjoni tat-tagħlimiet meħuda
• Aġġornament tal-pjan ta' kontinwità operazzjonali

ANNESS VI

Punti ewlenin li għandhom jiġu indirizzati meta tiġi abbozzata strateġija ta' komunikazzjoni [1]

— Identifika l-gruppi ta' udjenza differenti, taħt ir-responsabbiltà tal-komunikazzjoni tal-organizzazzjoni, li potenzjalment jistgħu jiġu affettwati mit-tfixkil tal-operazzjonijiet tal-NCP jew li jkollhom jiġu infurmati f'każ li l-organizzazzjoni ssofri avveniment ta' tfixkil, inkluż:

  (a) il-livelli ogħla tal-organizzazzjoni, inkluż il-livell tat-teħid tad-deċiżjonijiet;

  (b) il-persunal tal-organizzazzjoni;

  (c) il-partijiet ikkonċernati li jipprovdu kontribut għall-funzjonijiet essenzjali tal-organizzazzjoni;

  (d) il-partijiet ikkonċernati li jirċievu l-output tal-funzjonijiet essenzjali tal-organizzazzjoni;

  (e) il-midja;

  (f) il-pubbliku ġenerali.

— Għal kull grupp ta' udjenza, iddefinixxi l-iskop tal-komunikazzjoni f'każ ta' avveniment ta' tfixkil. Kull grupp jista' jirrikjedi tip, format u kontenut ta' informazzjoni differenti. Il-mezz (i) ta' komunikazzjoni użat (i) jista'/jistgħu jvarja/jvarjaw ukoll.

— Jabbozzaw messaġġi stabbiliti minn qabel li jkunu ċari, konċiżi u konsistenti fost ir-riċevituri, il-kanali u maż-żmien. Jiżguraw li dawn ikunu mfassla għall-grupp ta' udjenza li jimmiraw għalih, filwaqt li jindirizzaw il-ħtiġijiet speċifiċi ta' informazzjoni tagħhom.

— Identifika kanali ta' komunikazzjoni alternattivi għal kull grupp ta' udjenza biex tiżgura komunikazzjoni effettiva jekk it-tfixkil ikollu impatt fuq il-kanali standard.

— Jikkunsidraw l-informazzjoni proattiva bħala approċċ aħjar għall-informazzjoni reattiva.

— Fejn l-istrateġija ta' komunikazzjoni tinkludi l-possibbiltà ta' tixrid ta' messaġġi permezz tat-televiżjoni u r-radju pubbliċi, tikkoordina ż-żmien ta' dawn il-messaġġi max-xandiriet tal-aħbarijiet biex tiżgura integrazzjoni effettiva u distribuzzjoni wiesgħa fost il-popolazzjoni.

— Fl-istrateġija ta' komunikazzjoni, ikkunsidra li tassenja minn qabel ir-rwol ta' maniġer tal-informazzjoni għal ċerta pożizzjoni, filwaqt li tispeċifika l-kompiti tiegħu qabel, matul u wara avveniment ta' tfixkil.

[1] Dawn il-punti ssuġġeriti għall-abbozzar ta' strateġija ta' komunikazzjoni ma jqisux il-ġestjoni tal-miżinformazzjoni jew tad-diżinformazzjoni.

ANNESS VII

Eżempji ta' xenarji

Eżempju tax-xenarju 1

X'inhu: *ħsara fl-enerġija segwita minn telf ta' data.*

Li ġejja: *il-ħsara fl-enerġija taffettwa ż-żona fejn jinsab il-bini ewlieni tal-NCP.*

Tul ta' żmien: *24 siegħa.*

Deskrizzjoni: xogħlijiet ta' *tiswija fil-viċinanza tal-bini tal-NCP ikkawżaw ħsara lis-sistema tad-distribuzzjoni tal-elettriku. It-telf f'daqqa tal-enerġija kkawża ħsara lis-sistemi tal-kompjuter tal-NCP, li rriżultat f'telf ta' data. Ix-xogħlijiet ta' restawr tal-enerġija huma mistennija li jdumu 24 siegħa. Il-ħsara fl-ICT iddum għal 24 siegħa.*

Eżempju tax-xenarju 2

X'inhu: *nuqqas ta' aċċessibbiltà tal-bini minħabba borra dejjiema.*

Li ġejja: *iż-żona kollha fejn jinsab il-bini hija affettwata.*

Tul ta' żmien: *fuq ġimgħa.*

Deskrizzjoni: *Maltempata tal-borra kbira laqtet iż-żona fejn jinsab il-bini tal-NCP, u ħalliethom inaċċessibbli bit-trasport bit-triq u pubbliku. Il-borra tant hija estensiva li l-imħaret tas-silġ mhumiex biżżejjed biex ineħħu t-toroq ewlenin kollha matul l-ewwel 24 siegħa, bi prijorità mogħtija lill-aċċess għall-isptar. Il-popolazzjoni ntalbet tibqa' barra mit-toroq. Għal mill-inqas 48 siegħa, l-aċċess bit-trasport pubbliku jew b'vettura privata għall-faċilitajiet tal-NCP mhuwiex possibbli. Il-mewġa kiesħa tkompli fiż-żona għal aktar minn ġimgħa u l-borra fuq toroq iżgħar tippersisti għal ġimgħa. B'riżultat ta' dan, terz tal-persunal skedat li jaħdem fil-jiem ta' wara ma jistax jibda jaħdem għal ġimgħa minħabba li l-post ta' residenza tiegħu huwa remot u toroq iżgħar huma l-aħħar li jiġu kklerjati.*

Barra minn hekk, il-persunal essenzjali fuq xogħol fil-jum tal-borra jitħalla l-art fil-bini għall-ewwel 48 siegħa. Madwar terz diġà laħqu l-għadd massimu ta' sigħat li huma permessi jaħdmu dik il-ġimgħa, u terz ieħor se jilħaq dak il-limitu fi żmien 24 siegħa. Konsegwentement, huma legalment intitolati għal mistrieħ adegwat. Dawn jeħtieġu wkoll appoġġ għall-ħtiġijiet bażiċi (l-ikel, l-iġjene personali), u, f'xi każijiet, miżuri biex jappoġġjaw lill-familji tagħhom, u/jew l-evakwazzjoni.

ANNESS VIII

Qafas ta' evalwazzjoni propost għat-test tal-istress

L-eżitu tat-test tal-istress għandu jiġi vvalutat skont żewġ dimensjonijiet separati iżda komplementari:

— *Il-konformità mal-pjan tal-kontinwità operazzjonali*. Din id-dimensjoni jenħtieġ li tivvaluta l-punt sa fejn l-NCP implimenta l-arranġamenti ta' kontinwità operazzjonali applikabbli matul it-test tal-istress, inklużi l-istrutturi tat-teħid tad-deċiżjonijiet għall-attivazzjoni, l-eskalazzjoni u l-irkupru, il-koordinazzjoni u l-komunikazzjoni interni u esterni, l-arranġamenti ta' rilokazzjoni u l-użu ta' riżorsi ta' riżerva.

— *Iż-żamma ta' funzjonijiet essenzjali u t-twettiq ta' objettivi predefiniti ta' prestazzjoni operazzjonali li jistgħu jitkejlu*. Din id-dimensjoni għandha tivvaluta jekk il-funzjonijiet essenzjali tal-NCP inżammux jew inbdewx mill-ġdid f'limiti predefiniti aċċettabbli, jekk kienx hemm effetti negattivi fuq funzjonijiet mhux essenzjali oħra tal-NCP, u jekk it-test tal-istress laħaqx l-objettivi tal-prestazzjoni predefiniti li jistgħu jitkejlu. Eżempji ta' objettivi tal-prestazzjoni operazzjonali huma pprovduti fl-Anness II.

Iż-żewġ dimensjonijiet għandhom jiġu vvalutati separatament sabiex jiġi identifikat b'mod aktar preċiż liema titjib huwa meħtieġ. Din id-distinzjoni tgħin biex jiġi żgurat li l-konformità mal-pjan ta' kontinwità operazzjonali tiġi vvalutata separatament mill-effettività tal-eżitu operazzjonali. Ir-rapport ta' evalwazzjoni għandu jippreżenta r-riżultat bħala żewġ punteġġi komplementari: wieħed li jirrifletti l-konformità mal-pjan ta' kontinwità operazzjonali, u l-ieħor li jirrifletti ż-żamma ta' funzjonijiet essenzjali u t-twettiq ta' objettivi predefiniti ta' prestazzjoni operazzjonali li jistgħu jitkejlu.

Tabella ta' evalwazzjoni għall-valutazzjoni tal-konformità mal-pjan ta' kontinwità operazzjonali.

Klassifikazzjoni (0–3)	Deskrizzjoni
0: Nuqqas ta' konformità.	*L-eżerċizzju ftit li xejn wera allinjament mal-arranġamenti tal-kontinwità operazzjonali. Il-proċeduri ewlenin kienu assenti, eżegwiti b'mod skorrett, jew injorati.*
1: Konformità parzjali.	*Xi punti tal-arranġamenti ta' kontinwità ġew applikati, iżda punti importanti oħra ma ġewx segwiti b'mod korrett, ġew applikati tard wisq, jew instabu li ma kinux adegwati fil-prattika. It-test żvela dgħufijiet sostanzjali u opportunitajiet importanti għal titjib fil-pjan.*
2: Konformità ġenerali, b'devjazzjonijiet żgħar biss.	*It-test tal-istress ġie implimentat b'mod wiesa' f'konformità mal-pjan ta' kontinwità operazzjonali. Id-devjazzjonijiet mill-pjan kienu limitati. It-test żvela xi dgħufijiet u opportunitajiet għal titjib fil-pjan.*
3: Konformità sħiħa.	*Il-pjan ta' kontinwità operazzjonali ġie segwit bis-sħiħ matul it-test tal-istress.*

Tabella ta' evalwazzjoni għall-valutazzjoni taż-żamma ta' funzjonijiet essenzjali u l-issodisfar ta' objettivi predefiniti ta' prestazzjoni operazzjonali li jistgħu jitkejlu.

Klassifikazzjoni (0–3)	Deskrizzjoni
0: Ma ntlaħqux.	*Il-funzjonijiet essenzjali tal-NCP ġew sospiżi jew ittardjati lil hinn mil-limiti predefiniti aċċettabbli. Funzjonijiet mhux essenzjali oħra tal-NCP ġew affettwati b'mod sinifikanti u negattiv. L-objettivi ta' prestazzjoni predefiniti li jistgħu jitkejlu ma ntlaħqux.*
1: Miksuba bi sfidi kbar.	*Funzjoni essenzjali waħda jew aktar ġew restawrati biss wara dewmien sostanzjali li jaqbeż il-limiti aċċettabbli. It-test tal-istress seta' kkawża wkoll tfixkil rilevanti jew affettwa b'mod negattiv funzjonijiet oħra tal-NCP. L-objettivi ta' prestazzjoni predefiniti li jistgħu jitkejlu ntlaħqu biss parzjalment jew bi sfidi kbar.*

Klassifikazzjoni (0–3)	Deskrizzjoni
2: Miksuba b'devjazzjonijiet żgħar.	*Il-funzjonijiet essenzjali nżammu jew ġew restawrati fi ħdan marġnijiet ta' tolleranza aċċettabbli (b'limiti aċċettabbli predefiniti maqbuża b'ħin limitat) mingħajr impatt sinifikanti fuq funzjonijiet oħra tal-NCP. L-objettivi ta' prestazzjoni predefiniti li jistgħu jitkejlu fil-biċċa l-kbira ntlaħqu, u ġew osservati biss devjazzjonijiet żgħar mil-limiti stabbiliti.*
3: Milħuq għal kollox.	*Il-funzjonijiet essenzjali koperti mit-test tal-istress inżammu jew ġew restawrati mingħajr dewmien li jaqbeż il-limiti aċċettabbli predefiniti u mingħajr impatt negattiv fuq funzjonijiet oħra tal-NCP. L-objettivi ta' prestazzjoni predefiniti li jistgħu jitkejlu ntlaħqu bis-sħiħ.*

ANNESS IX

L-evalwazzjoni tat-Test tal-Istress, l-identifikazzjoni tal-lezzjoni u t-titjib propost [1]

Fil-proċess ta' evalwazzjoni, huwa rakkomandabbli li jiġu identifikati strateġiji għat-titjib tal-oqsma li ma ġewx indirizzati b'mod adegwat matul l-eżerċizzju tat-test tal-istress. Barra minn hekk, il-NCPs għandhom jikkunsidraw li jinkorporaw oġġetti ta' suċċess li ħarġu matul l-eżerċizzju iżda li mhumiex inklużi fil-pjan attwali għall-kontinwità operazzjonali.

It-tabella li ġejja hija maħsuba biex tiffaċilita l-kompilazzjoni u l-allinjament tal-evalwazzjoni, l-identifikazzjoni tal-lezzjonijiet u t-titjib propost wara t-twettiq ta' test tal-istress.

Il-konformità mal-pjan tal-kontinwità operazzjonali.	*Klassifikazzjoni (0–3)*: ... *Deskrizzjoni*...
Iż-żamma ta' funzjonijiet essenzjali u t-twettiq ta' objettivi predefiniti ta' prestazzjoni operazzjonali li jistgħu jitkejlu.	*Klassifikazzjoni (0–3)*: ... *Deskrizzjoni*...
Sejbiet u kummenti	...
Lakuni u lezzjonijiet identifikati	...
Titjib propost	...
Azzjonijiet meħtieġa għall-implimentazzjoni	...

[1] Din it-tabella ta' evalwazzjoni hija bbażata fuq is-Sett ta' Għodod għar-Riżorsi tal-Kontinwità żviluppat mill-Aġenzija Federali għall-Ġestjoni tal-Emerġenzi (FEMA) tal-Istati Uniti biex tappoġġa lill-komunitajiet u lill-awtoritajiet/organizzazzjonijiet lokali fl-iżvilupp ta' programmi ta' kontinwità operazzjonali u ġiet adattata għall-eżerċizzju tat-test tal-istress.

ANNESS X

Formola ta' feedback tal-parteċipant

Il-kwestjonarju li ġej huwa rrakkomandat bħala mudell għall-ġbir ta' feedback mill-parteċipanti tat-test tal-istress. Il-mistoqsijiet għandhom jitfasslu skont il-kamp ta' applikazzjoni u l-enfasi speċifiċi tat-test tal-istress. Il-ġbir ta' tweġibiet għal dawn il-mistoqsijiet jew mistoqsijiet simili minn parteċipanti, osservaturi jew persunal tat-test tal-istress involuti f'avvenimenti ta' tfixkil reali jista' jgħin biex jiġu identifikati tagħlimiet u lakuni, li mbagħad jistgħu jintużaw biex jiġi aġġornat il-pjan ta' kontinwità operazzjonali tal-NCP.

Attivazzjoni tal-pjan ta' kontinwità operazzjonali:

— Ġew segwiti protokolli stabbiliti?

— Jekk le, x'kienu r-raġunijiet għad-devjazzjoni, u dan kien minħabba żball/problema jew aġġustament pożittiv/ta' ottimizzazzjoni?

— Kemm ġew eżegwiti b'mod effiċjenti l-protokolli?

— X'inhuma l-isfidi li nqalgħu?

— Il-komunikazzjoni kienet ċara u effettiva matul l-attivazzjoni?

— Il-persunal essenzjali kollu ġie nnotifikat u mobilizzat fil-ħin?

It-tkomplija operattiva, il-kontinwità u l-prestazzjoni tal-funzjoni essenzjali:

— X'kien iż-żmien li ħadt biex terġa' tibda l-funzjonijiet essenzjali li inti responsabbli għalihom?

— Il-funzjonijiet essenzjali kollha twettqu b'mod effiċjenti u fi ħdan il-perjodi ta' żmien mistennija? Ivvaluta l-kwalità tal-outputs imwassla f'kundizzjonijiet ta' ttestjar.

— Kien hemm xi dewmien jew ineffiċjenzi osservati fit-twettiq ta' dawn il-funzjonijiet?

— Il-prijoritizzazzjoni ta' xi funzjonijiet essenzjali kienet meħtieġa matul l-eżerċizzju?

— Kif ġiet deċiża u kkomunikata l-prijoritizzazzjoni?

— Il-prijoritizzazzjoni kienet effettiva biex tiżgura l-kontinwità u l-effettività?

Tagħmir u Sistemi tal-ICT:

— It-tagħmir ta' riżerva kollu meħtieġ kien disponibbli u kompletament operattiv?

— Is-sistemi ta' backup tal-provvista tal-elettriku ġew ittestjati u kienu kompletament funzjonali?

— L-għodod u l-kanali ta' komunikazzjoni ta' riżerva ġew ittestjati u kienu kompletament funzjonali?

— Kien hemm servizzi u provvisti essenzjali oħra disponibbli, ittestjati u kompletament operattivi?

— Ġew identifikati xi dewmien jew ineffiċjenzi kkawżati mis-sistemi tal-ICT?

— Kemm ġew solvuti b'mod effettiv il-kwistjonijiet?

Faċilitajiet alternattivi:

— Il-post alternattiv huwa adegwat fid-daqs, fit-tqassim u fit-tagħmir biex jippermettilek taħdem għal żmien twil (diversi jiem)? Jekk le, għaliex u x'jista' jsir biex jittejjeb?

Komunikazzjoni u koordinazzjoni:

— Il-parteċipanti kollha, inklużi l-ġerarkija u t-timijiet jew il-kollegi rilevanti, ġew infurmati b'mod adegwat?

— Il-komunikazzjoni u l-koordinazzjoni interni nżammu b'mod effettiv matul l-eżerċizzju, inkluż mal-ġerarkija?

— Il-komunikazzjoni u l-koordinazzjoni mal-ERCC inżammu b'mod effettiv matul l-eżerċizzju?

— Jekk applikabbli, kemm kienet effettiva l-komunikazzjoni mal-ERCC mill-post tal-backup?

— Kif ġiet skambjata u ddokumentata l-informazzjoni matul ir-rilokazzjoni jew it-tfixkil?

Taħriġ u benesseri tal-persunal:

— Taħseb li kont ippreparat sew għall-eżerċizzju bbażat fuq it-taħriġ tal-kontinwità operazzjonali ta' qabel l-eżerċizzju?

— Kont infurmat tajjeb dwar l-eżerċizzju ladarba beda?

— Kien hemm ċarezza fir-rwoli matul l-eżerċizzju?

— L-eżerċizzju kien utli għal skopijiet ta' taħriġ tal-persunal?

— Il-ħtiġijiet personali u tal-familja tiegħek ġew ikkunsidrati, pereżempju l-ħtieġa tiegħek għat-trasport, il-mistrieħ, l-ilma jew l-ikel?

Osservazzjonijiet ġenerali oħra:

— Liema aspetti tal-eżerċizzju kienu l-aktar ta' suċċess?

— X'kienu l-isfidi ewlenin li ltaqgħu magħhom?

— L-eżerċizzju laħaq l-objettivi tiegħu?

— Abbażi tal-esperjenza matul l-eżerċizzju, kif tivvaluta l-kapaċità tal-NCP li jkompli jopera skont il-kundizzjonijiet ta' dan l-eżerċizzju għal ġimgħa (1)?

— Identifika riżorsi jew appoġġ addizzjonali possibbli meħtieġa għal avveniment ta' tfixkil simili li jdum aktar mill-eżerċizzju.

— Tidentifika titjib għal taħriġ u eżerċizzji futuri.